VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ SÁU

12.6.2026 (27.4 Bính Ngọ)

Số 70 (4361)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC TÔ LÂM:

Đưa đối ngoại trở thành động lực mở ra không gian phát triển mới

[3]

DI SẢN VĂN HÓA PHI VẬT THỂ ĐẠI DIỆN CỦA NHÂN LOẠI NGHỆ THUẬT ĐỜN CA TÀI TỬ NAM BỘ:

Những khoảng trống đáng lo

[8+9]

Trình diễn Đờn ca tài tử Nam Bộ tại Chợ hoa xuân "Trên bến dưới thuyền" vào mỗi dịp Tết đến Xuân về tại TP.HCM — Ảnh: THÙY TRANG

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Bảo vệ tiếng Việt trong không gian công cộng

● **THANH SƯƠNG**

Tình cờ người viết đọc trên facebook một bài viết vừa dí dỏm, vừa chua chát, đại ý là: "Một người cha ở quê gọi điện hỏi thăm con trai đang làm ăn ở Hà Nội. Ông hồ hởi khoe với bà con lối xóm rằng con mình vừa mua được nhà ở "Hòn Mát Si Ti". Mọi người ngơ ngác không hiểu đó là nơi nào. Hỏi đi hỏi lại mới biết ông đang nói đến Goldmark City. Ít lâu sau, ông lại thông báo con mình chuyển sang ở gần khu "Thê Liêng". Lần này cả họ càng bối rối hơn. Hóa ra đó là The Link"...

(Xem tiếp trang 2)

Việt Nam, điểm sáng trong bức tranh du lịch toàn cầu

[6]

"Nếu đánh mất không gian sông Hương, Huế sẽ mất lợi thế đặc biệt của mình"

[5]

Những giấc mơ sau câu hỏi "Steve Jobs Việt Nam"

[12]

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Huy Dũng làm Tổ phó Tổ Giúp việc BCĐ phát triển KHCN, đổi mới sáng tạo

Thủ tướng Lê Minh Hưng vừa ký Quyết định số 1035/QĐ-TTg về việc bổ sung Thứ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Huy Dũng làm Tổ phó Tổ Giúp việc Ban Chỉ đạo của Chính phủ về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số và Đề án 06.

Trước đó, Thủ tướng Chính phủ ký Quyết định số 1034/QĐ-TTg bổ sung Thứ trưởng Nguyễn Huy Dũng làm Ủy viên BCĐ của Chính phủ về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số và Đề án 06. Ban Chỉ đạo của Chính phủ về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số và Đề án 06 là tổ chức phối hợp liên ngành, có chức năng nghiên cứu, tham mưu, đề xuất với Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ trong chỉ đạo, điều phối xử lý những công việc quan trọng, liên ngành trong quá trình tổ chức thực hiện các chủ trương, chiến lược, cơ chế chính sách, các nhiệm vụ, giải pháp quy mô quốc gia về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, phát triển Đề án 06 và cải cách hành chính.

Ban Chỉ đạo có nhiệm vụ nghiên cứu, tư vấn, khuyến nghị, đề xuất với Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ phương hướng, giải pháp để giải quyết những vấn đề quan trọng, liên ngành trong thực hiện các chủ trương, chiến lược, cơ chế, chính sách thuộc chức năng của Ban Chỉ đạo. Cho ý kiến về các chiến lược, chương trình, cơ chế, chính sách, đề án, dự án liên quan đến chức năng của Ban Chỉ đạo thuộc thẩm quyền quyết định của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ.

Giúp Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ theo dõi, đôn đốc, kiểm tra, chỉ đạo các Bộ, ngành, địa phương thực hiện các mục tiêu, nhiệm vụ và giải pháp thuộc chức năng của Ban Chỉ đạo; điều phối việc thực hiện các chiến lược, chương trình, cơ chế, chính sách, đề án, dự án, giải pháp có tính chất liên ngành thuộc chức năng của Ban Chỉ đạo; điều phối chung việc triển khai Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia; tổ chức sơ kết, tổng kết, báo cáo và đề xuất điều chỉnh, bổ sung khi cần thiết trong triển khai các nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, phát triển Đề án 06 và cải cách hành chính và thực hiện các nhiệm vụ khác theo yêu cầu của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, Trưởng ban Chỉ đạo.

T.SƯƠNG

Gỡ "cơn khát" nước sạch cho hàng nghìn hộ dân Bình Sơn

Trước tình trạng thiếu nước sạch kéo dài ảnh hưởng đến đời sống của khoảng 1.400 hộ dân tại xã Bình Sơn (Quảng Ngãi), Công ty CP Vinaconex Dung Quất đang khẩn trương triển khai xây dựng trạm tăng áp mới với tổng kinh phí khoảng 800 triệu đồng nhằm bảo đảm nguồn nước ổn định cho người dân. Theo đó, doanh nghiệp đã huy động nhân lực, phương tiện tiến hành san ủi, chuẩn bị mặt bằng để xây dựng trạm tăng áp gần khu vực chợ Bình Thạnh, thôn Vĩnh Trà. Khu đất có diện tích khoảng 27m^2 do UBND xã Bình Sơn bố trí và bàn giao cho đơn vị cấp nước.

Dự án trạm tăng áp được thiết kế với công suất khoảng 70m^3/giờ. Ông Tô Kỳ Bắc, Trưởng phòng Tổ chức hành chính, Công ty CP Vinaconex Dung Quất cho biết, đơn vị đang tập trung đẩy nhanh tiến độ thi công, phấn đấu hoàn thành công trình trong vòng một tháng.

Trước đó, như *Văn Hóa* có bài *Hàng nghìn hộ dân Bình Sơn trắng đêm chờ giọt nước* (số 4360, ra ngày 8.6) phản ánh nhiều hộ dân tại thôn Mỹ Tân và Vĩnh Trà trong tình trạng thiếu nước sạch kéo dài dù đang sử dụng dịch vụ của Công ty CP Vinaconex Dung Quất.

N.ĐỒNG

Bảo vệ...

(Tiếp theo trang 1)

Câu chuyện nghe qua có vẻ rất buồn cười. Nhưng đằng sau đó là một hiện tượng xã hội rất đáng suy ngẫm: Tiếng Việt đang dần bị đẩy ra ngoài lề trong chính những không gian sống của người Việt. Chỉ cần nhìn vào thị trường bất động sản hiện nay là có thể thấy rõ điều này. Từ Hà Nội đến TP.HCM, từ những khu đô thị mới đến các dự án nghỉ dưỡng cao cấp, tên gọi tiếng Anh và tiếng Pháp đang xuất hiện với mật độ ngày càng dày đặc. Có những dự án mà ngay cả người Việt có trình độ học vấn khá cũng không chắc phát âm đúng. Thậm chí nhiều chủ sở hữu căn hộ vẫn gọi tên nơi mình ở bằng những phiên âm ngẫu hứng và đầy sáng tạo.

Điều đáng nói là hiện tượng này không chỉ dừng lại ở chuyện đặt tên dự án. Nó phản ánh một tâm lý xã hội sâu xa hơn: Tâm lý đồng nhất sự sang trọng với yếu tố ngoại quốc. Dường như trong suy nghĩ của không ít người, một khu đô thị mang tên nước ngoài sẽ cao cấp hơn một khu đô thị mang tên tiếng Việt. Vì thế, nhiều chủ đầu tư lựa chọn tên nước ngoài như một công cụ marketing để gia tăng giá trị thương mại cho sản phẩm. Ở góc độ kinh doanh, điều đó không khó hiểu. Doanh nghiệp luôn tìm cách đáp ứng nhu cầu của thị trường. Nếu khách hàng thích những cái tên mang hơi hướng quốc tế, các nhà phát triển bất động sản sẽ tiếp tục đặt tên theo xu hướng đó. Nhưng ở góc độ văn hóa, đây lại là một câu chuyện khác.

Một địa danh không chỉ đơn thuần là một cái tên, mà đó là ký ức lịch sử, là bản sắc văn hóa và là dấu ấn của cộng đồng cư dân trên một vùng đất. Người Hà Nội nghe đến Bưởi, Nhật Tân, Yên Phụ, Nghi Tàm… là hình dung được cả một không gian văn hóa. Hay như người Huế nghe đến Kim Long, Bao Vinh, Vỹ Dạ, Nguyệt Biều… là nhớ đến những lớp trầm tích lịch sử hàng trăm năm. Những địa danh ấy chứa đựng trong mình những câu chuyện mà không một cái tên ngoại quốc nào có thể thay thế được.

Thế nhưng trong nhiều dự án mới hiện nay, những giá trị ấy gần như biến mất. Một cái tên như The Cosmopolitan hay Maison Privée có thể xuất hiện ở Hà Nội, Bangkok, Jakarta hay Dubai mà không tạo ra bất kỳ sự khác biệt nào. Nó không kể cho người ta biết nơi đó thuộc về đâu, có lịch sử gì, có bản sắc gì. Đó là những cái tên toàn cầu hóa đến mức vô danh. Điều đáng chú ý là trong khi nhiều người Việt đang say sưa với các tên gọi ngoại quốc, thì nhiều quốc gia phát triển lại đang kiên trì bảo vệ ngôn ngữ và bản sắc địa phương của mình. Nhìn từ góc độ đó, câu chuyện tên gọi các dự án bất động sản không còn là chuyện riêng của thị trường, mà đã trở thành một vấn đề văn hóa cần được quan tâm đúng mức. Đã đến lúc các cơ quan quản lý nhà nước cần suy nghĩ về việc bảo vệ vị thế của tiếng Việt trong không gian công cộng.

Đây không phải là việc cấm sử dụng tiếng nước ngoài. Việt Nam là một quốc gia hội nhập sâu rộng với thế giới. Các doanh nghiệp có quyền sử dụng những tên gọi quốc tế để phục vụ hoạt động kinh doanh. Tuy nhiên, hội nhập không đồng nghĩa với việc làm mờ nhạt bản sắc của chính mình. Nhiều quốc gia đã có những quy định rất rõ về vấn đề này. Tại Pháp, tiếng Pháp luôn được ưu tiên trong các hoạt động công cộng. Tại Hàn Quốc, các biển hiệu và địa danh vẫn chủ yếu sử dụng tiếng Hàn. Ở Trung Quốc, các khu đô thị cao cấp nhất vẫn mang những tên gọi gắn với địa lý và lịch sử bản địa.

Nước ta hoàn toàn có thể nghiên cứu xây dựng một bộ quy tắc tương tự. Chẳng hạn, đối với các dự án bất động sản, tên chính thức phải có yếu tố tiếng Việt; tên tiếng nước ngoài chỉ đóng vai trò tên thương mại hoặc tên phụ trợ. Các biển hiệu quảng cáo cần bảo đảm tiếng Việt được thể hiện ở vị trí chủ đạo. Các địa danh mới hình thành cần ưu tiên khai thác các yếu tố lịch sử, văn hóa và địa lý của địa phương.

Nhưng suy cho cùng, luật pháp chỉ là một phần của giải pháp. Không có quy định nào đủ sức bảo vệ tiếng Việt nếu chính người Việt không còn tự hào về tiếng Việt. Một xã hội chỉ thực sự gìn giữ được ngôn ngữ của mình khi mỗi người dân tin rằng tên gọi địa danh gần gũi hoàn toàn có thể sang trọng, hiện đại và đẳng cấp không kém bất kỳ tên nước ngoài nào. Bởi điều làm nên giá trị của một khu đô thị không nằm ở việc người dân có phải tra Google hay hỏi AI để học cách phát âm tên gọi hay không. Giá trị nằm ở chất lượng sống, ở kiến trúc, ở môi trường, ở cộng đồng cư dân và ở những câu chuyện văn hóa mà nơi đó mang theo.■

Hà Nội đề xuất hạn chế phương tiện cá nhân, thu phí giảm ùn tắc giao thông

Hà Nội dự kiến triển khai các biện pháp hạn chế phương tiện giao thông cá nhân tại một số khu vực nhằm giảm ùn tắc giao thông, ô nhiễm môi trường, đồng thời từng bước xây dựng cơ chế thu phí đối với phương tiện lưu thông vào các khu vực có nguy cơ ùn tắc cao. Nội dung trên được nêu trong dự thảo Nghị quyết quy định một số chính sách phát triển vận tải; hạn chế phương tiện giao thông cá nhân và thu phí giảm ùn tắc giao thông trên địa bàn TP Hà Nội do UBND thành phố trình HĐND thành phố xem xét tại kỳ họp thứ 4 HĐND thành phố khóa XVII, nhiệm kỳ 2026-2031.

Theo dự thảo Nghị quyết, Hà Nội sẽ thực hiện phân vùng hoạt động của một số loại phương tiện cơ giới đường bộ phù hợp với điều kiện kết cấu hạ tầng giao thông và năng lực phục vụ của hệ thống vận tải hành khách công cộng. Thành phố cũng áp dụng các biện pháp kinh tế nhằm hạn chế phương tiện giao thông cá nhân theo quy định của pháp luật. UBND thành phố được giao quy định cụ thể khu vực hạn chế hoạt động, phạm vi hoạt động, khung giờ hoạt động và chủng loại phương tiện cơ giới đường bộ được phép lưu thông trên cơ sở điều kiện hạ tầng giao thông và khả năng đáp ứng của hệ thống vận tải công cộng, hướng tới mục tiêu giảm ùn tắc giao thông và ô nhiễm môi trường.

Đối với chính sách thu phí giảm ùn tắc giao thông, dự thảo Nghị quyết quy định việc thu phí đối với phương tiện cơ giới đường bộ lưu thông vào một số khu vực nhằm góp phần giảm ùn tắc và giảm phát thải. Tuy nhiên, việc xác định khu vực áp dụng, phương án thu phí, mức phí và lộ trình thực hiện sẽ được UBND thành phố nghiên cứu, xây dựng trên cơ sở điều kiện hạ tầng giao thông, năng lực tổ chức thực hiện, khả năng kiểm soát thu phí cũng như đánh giá tác động kinh tế - xã hội và môi trường.

Theo UBND thành phố Hà Nội, việc xây dựng nghị quyết là cần thiết trong bối cảnh tốc độ gia tăng phương tiện giao thông cá nhân tiếp tục vượt khả năng mở rộng hạ tầng. Hiện tỷ lệ đất dành cho giao thông đô thị của Hà Nội mới đạt khoảng 12-13%, thấp hơn nhiều so với yêu cầu của các đô thị hiện đại. Trong khi đó, vận tải hành khách công cộng mới đáp ứng khoảng 19,5% nhu cầu đi lại của người dân, chưa đạt mục tiêu 30-35% mà thành phố đặt ra.

Cũng theo UBND thành phố, các biện pháp hạn chế phương tiện cá nhân và áp dụng phí giảm ùn tắc giao thông nhằm tạo động lực thúc đẩy người dân chuyển đổi thói quen đi lại, tăng sử dụng các loại hình vận tải công cộng như đường sắt đô thị, xe buýt điện và các phương tiện phi cơ giới; đồng thời góp phần cải thiện chất lượng môi trường không khí của Thủ đô.

B.H

THÔNG BÁO GỘP SỐ

Kỷ niệm 101 năm Ngày Báo chí cách mạng Việt Nam (21.6.1925-21.6.2026), Báo *Văn Hóa* sẽ ra mắt ấn phẩm đặc biệt với nhiều bài viết của các chuyên gia, nhà nghiên cứu, nhà báo uy tín, bằng việc gộp hai số báo (4364 và 4365), ra ngày 19.6.2026.

Báo in sẽ trở lại bạn đọc với số báo 4366, ra ngày 24.6.2026. Trong thời gian tạm nghỉ báo in, những tin tức thời sự trong nước, quốc tế sẽ được cập nhật, phản ánh trên *Văn Hóa* điện tử.

VĂN HÓA

TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC TÔ LÂM:

Đưa đối ngoại trở thành động lực mở ra không gian phát triển mới

Toàn cảnh Hội nghị

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị

Ảnh: DUY LINH

Ngày 11.6 tại Hà Nội, Bộ Chính trị, Ban Bí thư Trung ương Đảng tổ chức Hội nghị toàn quốc nghiên cứu, học tập, quán triệt và triển khai thực hiện Nghị quyết số 06-NQ/TW ngày 19.5.2026 của Bộ Chính trị về triển khai đường lối đối ngoại Đại hội XIV của Đảng.

Hội nghị được tổ chức theo hình thức trực tiếp tại Hội trường Diên Hồng, Nhà Quốc hội. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm tham dự và phát biểu chỉ đạo Hội nghị. Cùng dự Hội nghị có Thủ tướng Lê Minh Hưng; Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn; Thường trực Ban Bí thư Trần Cẩm Tú; và các lãnh đạo cấp cao Đảng, Nhà nước cùng 800 đại biểu là lãnh đạo các Ban, Bộ, ngành, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các đoàn thể Trung ương, đại diện nhiều địa phương, cơ quan, đơn vị trong hệ thống chính trị.

Thay mặt Đảng ủy Bộ Ngoại giao, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy, Bộ trưởng Bộ Ngoại giao Lê Hoài Trung, trình bày các nội dung chính của Nghị quyết và một số nhóm nhiệm vụ để triển khai Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết. Trên cơ sở tiếp tục đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, tự cường, hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển; thực hiện đa phương hóa, đa dạng hóa các quan hệ quốc tế; chủ động và tích cực hội nhập quốc tế; là bạn, đối tác tin cậy và thành viên có trách nhiệm của cộng đồng quốc tế, Nghị quyết 06 đề ra mục tiêu phát triển đối ngoại trong kỷ nguyên mới tương xứng với tầm vóc lịch sử, văn hóa và vị thế của đất nước. Nghị quyết nêu rõ các quan điểm chỉ đạo mang tính định hướng tư tưởng, nổi bật là việc khẳng định đối ngoại và hội nhập quốc tế là sự nghiệp của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân; xác định đối ngoại là nhiệm vụ "trọng yếu, thường xuyên"; kiên định tinh thần tự chủ chiến lược và tự cường; bảo đảm lợi ích quốc gia - dân tộc; đồng thời nhấn mạnh kỷ luật thực thi, thực hiện hiệu quả các cam kết quốc tế.

Nghị quyết cũng đề ra một số định hướng lớn trong thời gian tới, bao gồm phát huy vai trò tiên phong của đối ngoại trong ngăn ngừa nguy cơ, góp phần bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa; mở rộng không gian phát triển mới cho đất nước; nâng cao trách nhiệm và đóng góp của Việt Nam vào việc giải quyết các vấn đề chung của cộng đồng quốc tế; nâng tầm vị thế quốc gia thông qua phát huy sức mạnh mềm văn hóa và nguồn lực kiều bào; xây dựng nền ngoại giao toàn diện, hiện đại, chuyên nghiệp, ngang tầm nhiệm vụ chiến lược trong kỷ nguyên mới.

Đại diện Quân ủy Trung ương nhấn mạnh vai trò tiên phong của đối ngoại quốc phòng, khẳng định đây là một trong những trụ cột quan trọng trong quan hệ của Việt Nam với các nước và tổ chức quốc tế; là phương thức chủ động, hữu hiệu để bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa; góp phần quan trọng củng cố và giữ vững môi trường hòa bình, tạo điều kiện thuận lợi cho xây dựng và phát triển đất nước. Đại diện Đảng ủy cơ quan Công an Trung ương nhấn mạnh vai trò "trọng yếu, thường xuyên" của công tác đối ngoại Công an nhân dân, phục vụ trực tiếp nhiệm vụ bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội, đồng thời đóng góp tích cực vào việc nâng cao vị thế, uy tín quốc tế của Việt Nam. Trong phát biểu tham luận tại Hội nghị, lãnh đạo các Ban, Bộ, ngành và địa phương đều khẳng định thành tựu của công tác đối ngoại trong thời gian qua đã góp phần quan trọng vào những thành tựu chung của đất nước và thực hiện sứ mệnh cao cả của một nền ngoại giao toàn diện, hiện đại, chuyên nghiệp trên cả ba trụ cột đối ngoại đảng, ngoại giao nhà nước, đối ngoại nhân dân và trên tất cả các kênh, góp phần đưa đất nước tiến vào giai đoạn phát triển mới của dân tộc. Các Ban, Bộ, ngành và địa phương cũng đề xuất các giải pháp, phương hướng cụ thể nhằm góp phần nâng cao hiệu quả công tác đối ngoại trong tình hình mới.

> *"Đối ngoại được xác định là nhiệm vụ "trọng yếu, thường xuyên", giữ vai trò tiên phong trong bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa và kiến tạo môi trường quốc tế thuận lợi cho phát triển đất nước. Đối ngoại phải phát triển tương xứng với tầm vóc, vị thế và bản sắc văn hóa của dân tộc, góp phần khẳng định hình ảnh một Việt Nam độc lập, tự chủ, hòa bình, hợp tác và có trách nhiệm. Nền tảng của đối ngoại là tự chủ chiến lược và tự cường dân tộc, bảo đảm cao nhất lợi ích quốc gia, dân tộc, lấy người dân làm trung tâm của mọi chính sách và coi đóng góp cho cộng đồng quốc tế là trách nhiệm."*

Phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm nhấn mạnh Nghị quyết số 06-NQ/TW có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, là một trong những Nghị quyết chiến lược của Bộ Chính trị. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước khẳng định, Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn đặt cách mạng Việt Nam trong mối liên hệ với khu vực và thế giới, do đó rất coi trọng vai trò của đối ngoại. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nhấn mạnh, bước vào kỷ nguyên phát triển mới của đất nước, đối ngoại của Việt Nam thể hiện sự đổi mới tư duy, thể hiện rõ bởi các luận điểm lớn mang tính định hình tư tưởng.

Đối ngoại được xác định là nhiệm vụ "trọng yếu, thường xuyên", giữ vai trò tiên phong trong bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa và kiến tạo môi trường quốc tế thuận lợi cho phát triển đất nước. Đối ngoại phải phát triển tương xứng với tầm vóc, vị thế và bản sắc văn hóa của dân tộc, góp phần khẳng định hình ảnh một Việt Nam độc lập, tự chủ, hòa bình, hợp tác và có trách nhiệm. Nền tảng của đối ngoại là tự chủ chiến lược và tự cường dân tộc, bảo đảm cao nhất lợi ích quốc gia, dân tộc, lấy người dân làm trung tâm của mọi chính sách và coi đóng góp cho cộng đồng quốc tế là trách nhiệm. Đồng thời, đối ngoại là sự nghiệp của toàn Đảng, toàn dân, phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và của đất nước.

Trên cơ sở đó, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm nhấn mạnh công tác đối ngoại trong thời gian tới tập trung vào năm định hướng lớn: Thứ nhất, phát huy vai trò tiên phong trong giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, kiến tạo cục diện quốc tế thuận lợi cho đất nước. Thứ hai, đưa đối ngoại trở thành động lực mở ra không gian phát triển mới, gắn kết hữu cơ với tiến trình phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, góp phần thu hút các nguồn lực và điều kiện thuận lợi bên ngoài phục vụ phát triển nhanh, bền vững đất nước. Thứ ba, chủ động tham gia và đóng góp trách nhiệm vào việc giải quyết các vấn đề chung của cộng đồng quốc tế, nâng cao vai trò và vị thế của Việt Nam tại các cơ chế đa phương. Thứ tư, nâng tầm vị thế quốc gia tương xứng với tầm vóc lịch sử, bản sắc văn hóa, vị thế của đất nước, đóng góp tích cực vào nền văn minh nhân loại. Thứ năm, xây dựng nền ngoại giao toàn diện, hiện đại, chuyên nghiệp, ngang tầm nhiệm vụ chiến lược trong kỷ nguyên mới, góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển đất nước đến giữa thế kỷ XXI.

Trên tinh thần đó, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nhấn mạnh phương châm "hiểu sâu, làm đúng, làm đến nơi đến chốn, làm có hiệu quả", đề nghị các Ban, Bộ, ngành, địa phương cả nước quán triệt và khẩn trương cụ thể hóa Nghị quyết thành các chương trình hành động, kế hoạch công tác. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước cũng chỉ đạo cần đổi mới mạnh mẽ cơ chế liên ngành, liên lĩnh vực giữa Trung ương và địa phương, đẩy mạnh kiện toàn bộ máy chỉ đạo, phối hợp triển khai hiệu quả Nghị quyết. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước bày tỏ tin tưởng sâu sắc rằng với quyết tâm chính trị cao, với sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, Nghị quyết 06 sẽ sớm đi vào cuộc sống để đối ngoại phát huy tốt vai trò tiên phong và nhiệm vụ trọng yếu, thường xuyên, góp phần vào việc xây dựng một nước Việt Nam phát triển, độc lập, tự chủ và tự cường trong giai đoạn mới.

P.V (tổng hợp)

Triệt phá đường dây cá độ bóng đá hơn 600 tỉ đồng hoạt động xuyên tỉnh

Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Quảng Ngãi vừa khởi tố vụ án, khởi tố 10 bị can liên quan đến đường dây đánh bạc và tổ chức đánh bạc qua mạng dưới hình thức cá độ bóng đá với tổng số tiền giao dịch hơn 600 tỉ đồng, hoạt động trên phạm vi nhiều tỉnh, thành trong cả nước.

Theo thông tin từ Công an tỉnh Quảng Ngãi, qua công tác nắm tình hình trên không gian mạng, Phòng An ninh mạng và phòng, chống tội phạm sử dụng công nghệ cao đã phát hiện một đường dây cá độ bóng đá trực tuyến có quy mô đặc biệt lớn, sử dụng nhiều thủ đoạn tinh vi để che giấu hoạt động phạm tội. Các đối tượng tạo lập tài khoản ẩn danh, liên lạc qua các nền tảng có độ bảo mật cao như Telegram, Zalo, Facebook; thường xuyên thay đổi phương thức trao đổi thông tin, sử dụng sim điện thoại không chính chủ và tài khoản ngân hàng trung gian nhằm đối phó với cơ quan chức năng.

Trước tính chất phức tạp của vụ việc, Phòng An ninh mạng và phòng, chống tội phạm sử dụng công nghệ cao đã xác lập chuyên án, tập trung lực lượng và phương tiện để đấu tranh, triệt xóa đường dây này. Ngày 30.5.2026, sau quá trình thu thập, củng cố tài liệu, chứng cứ, lực lượng chức năng phối hợp với Cục An ninh mạng và phòng, chống tội phạm sử dụng công nghệ cao (Bộ Công an) cùng công an các địa phương đồng loạt triển khai nhiều tổ công tác, triệu tập đối tượng cầm đầu Trần Ngọc Hoàng (36 tuổi, trú tại TP.HCM) cùng các đối tượng liên quan.

Tại cơ quan điều tra, các đối tượng đã thừa nhận hành vi phạm tội. Kết quả điều tra ban đầu xác định, Trần Ngọc Hoàng sử dụng tài khoản cá độ bóng đá cấp Super (siêu đại lý) trên website agbong88.com, từ đó tạo lập và quản lý hệ thống cá độ nhiều tầng gồm 9 tài khoản Master, 9 tài khoản Agent và 104 tài khoản Member. Thông qua mô hình phân cấp chặt chẽ, các đối tượng đã lôi kéo nhiều người tham gia cá độ bóng đá trực tuyến trên phạm vi cả nước. Chỉ tính từ đầu năm 2026 đến khi bị phát hiện, tổng số tiền giao dịch đánh bạc qua hệ thống này đã lên tới hơn 600 tỉ đồng.

Ngày 10.6, Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Quảng Ngãi đã ra quyết định khởi tố vụ án, khởi tố 10 bị can để điều tra về các hành vi đánh bạc và tổ chức đánh bạc. Theo Đại tá Nguyễn Ngọc Thạnh, Trưởng phòng An ninh mạng và phòng, chống tội phạm sử dụng công nghệ cao Công an tỉnh Quảng Ngãi, khi Giải bóng đá vô địch thế giới 2026 (FIFA World Cup 2026) sắp khởi tranh, người dân cần nâng cao cảnh giác, tuyệt đối không tham gia cá độ dưới bất kỳ hình thức nào, tránh những hệ lụy nghiêm trọng cho bản thân, gia đình và xã hội.

Hiện vụ án đang được cơ quan điều tra tiếp tục mở rộng, làm rõ vai trò của các đối tượng liên quan để xử lý theo quy định của pháp luật.

N. ĐỒNG

Không để người lang thang xin ăn, đeo bám khách du lịch ở TP.HCM

● **Bài, ảnh: HOÀNG HẢI**

Theo UBND TP.HCM, gần đây trên địa bàn vẫn còn xảy ra tình trạng trẻ em, người lang thang xin ăn, làm ảnh hưởng đến mỹ quan đô thị và nguy cơ phát sinh các tệ nạn xã hội và an ninh trật tự, an toàn xã hội của Thành phố.

Để tăng cường công tác quản lý, đảm bảo thực hiện tốt công tác quản lý đô thị; đồng thời đảm bảo các quyền cơ bản, giúp các đối tượng yếu thế tiếp cận những dịch vụ chăm sóc, giáo dục và định hướng tương lai, ngăn chặn sự bóc lột và chăn dắt, bảo vệ quyền lợi, sự an toàn và sàng lọc sức khỏe cho các đối tượng yếu thế trên địa bàn, UBND TP.HCM vừa có văn bản chỉ đạo tăng cường công tác quản lý người lang thang xin ăn và các đối tượng cần bảo vệ khẩn cấp trên địa bàn.

Theo đó, Chủ tịch UBND TP.HCM giao Công an Thành phố chỉ đạo công an các địa phương tăng cường tuần tra, kiểm soát các địa bàn trọng điểm, xử lý nghiêm các đối tượng có hành vi chăn dắt, xúi giục, lôi kéo trẻ em, người khuyết tật, người cao tuổi đi xin ăn nhằm trục lợi; tập trung công tác quản lý hành chính về trật tự xã hội, quản lý cư trú không để phát sinh tình trạng người lang thang xin ăn trên địa bàn mà không kịp thời giải quyết; cấp mã định danh cá nhân, căn cước công dân cho các đối tượng để tăng cường quản lý…

Sở Y tế TP.HCM đôn đốc các cơ sở trợ giúp xã hội tăng cường công tác tiếp nhận, quản lý, nuôi dưỡng các đối tượng bảo trợ xã hội đang được quản lý tại các cơ sở trợ giúp xã hội đảm bảo theo quy định; nâng cao hiệu quả công tác chăm sóc, nuôi dưỡng các đối tượng yếu thế tại các cơ sở trợ giúp xã hội. Khẩn trương tham mưu ban hành Quy định về quản lý người lang thang xin ăn, đối tượng cần bảo vệ khẩn cấp khác trên địa bàn Thành phố. UBND TP.HCM cũng giao Sở Du lịch phối hợp với UBND các xã, phường, đặc khu hướng dẫn các khu, điểm du lịch, các điểm tổ chức lễ hội nghiêm cấm và xử lý kịp thời tình trạng lang thang xin ăn, đeo bám, chèo kéo khách du lịch tại nơi công cộng, không để tình trạng người lang thang xin ăn phát sinh trên địa bàn.

Tăng cường vận động cơ sở kinh doanh ăn uống, vui chơi giải trí, các điểm du lịch, cơ sở tôn giáo cam kết không để đối tượng lang thang xin ăn hoặc giả dạng bán hàng rong, đánh giày, bán vé số… đeo bám, chèo kéo khách du lịch trong khuôn viên, địa bàn, đơn vị kinh doanh, quản lý. Đồng thời vận động người dân không cho tiền, hiện vật trực tiếp các đối tượng xin ăn trên đường phố; tuyên truyền vận động trực tiếp người lang thang xin ăn để họ tự nguyện trở về gia đình, học nghề hoặc tìm kiếm công việc phù hợp để ổn định cuộc sống.

Sở VHTT tăng cường tuyên truyền, vận động người dân tham gia thực hiện nếp sống văn hóa, văn minh đô thị, gắn với việc giải quyết tình trạng người lang thang xin ăn trên địa bàn khu dân cư trong thực hiện phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" nhằm góp phần chấm dứt tình trạng người lang thang xin ăn, lợi dụng trẻ em, người khuyết tật để xin ăn, bán hàng rong… ■

Tình trạng người lang thang xin ăn, hàng rong đeo bám du khách ở Phố đi bộ Bùi Viện, TP.HCM

Không gian triển lãm, trải nghiệm về 80 năm truyền thống lực lượng ANND

Hôm qua 11.6, Bộ Công an phối hợp với UBND TP.HCM tổ chức khai mạc hoạt động trưng bày, triển lãm và trải nghiệm trong khuôn khổ chuỗi sự kiện "Tổ quốc bình yên", diễn ra từ ngày 11-14.6. Hoạt động nhằm tuyên truyền, lan tỏa truyền thống vẻ vang của lực lượng An ninh nhân dân qua 80 năm xây dựng, chiến đấu và trưởng thành (12.7.1946 - 12.7.2026); đồng thời tạo không gian để người dân, du khách, đoàn viên, thanh niên và cán bộ, chiến sĩ tìm hiểu sâu hơn về những đóng góp của lực lượng trong sự nghiệp bảo vệ an ninh quốc gia, giữ gìn trật tự, an toàn xã hội.

Du khách tham quan triển lãm

Theo Ban tổ chức, điểm nhấn của chương trình là triển lãm chuyên đề "80 năm An ninh nhân dân - Lá chắn thầm lặng" tái hiện chặng đường phát triển của lực lượng An ninh nhân dân từ những ngày đầu bảo vệ chính quyền cách mạng, qua các cuộc kháng chiến, đến thời kỳ đổi mới và hội nhập. Hàng trăm hình ảnh, tư liệu, hiện vật, mô hình, phương tiện, trang thiết bị nghiệp vụ được giới thiệu tới công chúng.

Với năm phân khu và 11 chủ đề, không gian triển lãm đưa người xem tiếp cận nhiều dấu ấn nổi bật của lực lượng An ninh nhân dân trong suốt 80 năm xây dựng và trưởng thành. Đặc biệt, lần đầu tiên chuyên đề về truyền thống lực lượng An ninh nhân dân được tái hiện bằng các công nghệ tương tác hiện đại như thực tế ảo, trình chiếu 3D Mapping và hologram, góp phần mang đến trải nghiệm trực quan, sinh động cho khách tham quan. Bên cạnh nội dung về lịch sử, triển lãm còn giới thiệu nhiều ứng dụng công nghệ phục vụ công tác bảo đảm an ninh, trật tự; phổ biến kiến thức về an ninh mạng, phòng, chống lừa đảo trực tuyến, công nghệ UAV, camera thông minh, quản lý xuất nhập cảnh và kỹ năng nhận diện tội phạm công nghệ cao.

Hoạt động trưng bày, triển lãm và trải nghiệm mở cửa miễn phí từ 8-22h hằng ngày, kéo dài đến hết ngày 14.6 tại Phố đi bộ Nguyễn Huệ, phường Sài Gòn.

P.V

VIẾT TIẾP BÀI *GIỮ TRỤC CẢNH QUAN SÔNG HƯƠNG BẰNG KỶ LUẬT QUY HOẠCH*:

"Nếu đánh mất không gian sông Hương, Huế sẽ mất lợi thế đặc biệt của mình"

● **SƠN THÙY**

Theo TSKH.KTS Ngô Viết Nam Sơn, Huế cần kiên định với Quy hoạch 596, không đánh đổi cảnh quan di sản sông Hương lấy các dự án cao tầng, nhằm giữ gìn bản sắc và vị thế của đô thị di sản.

Đồng thời ông nhấn mạnh, Quy hoạch chi tiết hai bên bờ sông Hương theo Quyết định 596 có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với TP Huế trong bối cảnh địa phương đã trở thành thành phố trực thuộc Trung ương với đặc thù là đô thị di sản.

TSKH.KTS Ngô Viết Nam Sơn cho rằng, sông Hương là trục cảnh quan trung tâm, định hình không gian đô thị di sản của Huế, và là yếu tố góp phần tạo nên bản sắc riêng có của thành phố trực thuộc Trung ương duy nhất của cả nước được xây dựng trên nền tảng di sản văn hóa thế giới UNESCO. "Nếu đánh mất không gian di sản này thì Huế cũng sẽ đánh mất lợi thế và vị thế đặc biệt của mình", TSKH.KTS Ngô Viết Nam Sơn nhấn mạnh.

Theo ông, không gian di sản trong quy hoạch từ đồi Vọng Cảnh đến phố cổ Bao Vinh cần được bảo vệ với những quy định chặt chẽ hơn. Trong bối cảnh tỉnh Thừa Thiên Huế trở thành TP Huế với quỹ đất phát triển mới rất dồi dào, các công trình cao tầng nên được định hướng lại về phía các khu đô thị mới và hiện đại như An Vân Dương, chạy dài đến Chân Mây-Lăng Cô hay vùng ven đầm phá Tam Giang. Theo TSKH.KTS Ngô Viết Nam Sơn, TP Huế có hai không gian đô thị di sản hai bên bờ sông Hương: Không gian di sản thế kỷ XVIII-XIX ở bờ Bắc với Kinh thành Huế, phố cổ Bao Vinh, các khu vực Kim Long, Phú Hậu, Phú Hiệp, Phú Cát; Không gian di sản thế kỷ XX ở bờ Nam, với di sản kiến trúc Pháp đầu thế kỷ, như Quốc Học, Đồng Khánh, khách sạn Morin, Viện Đại học Huế, Ga Huế, … và di sản kiến trúc hiện đại cuối thế kỷ do các KTS Việt Nam thiết kế, như Bệnh viện Trung ương Huế, quần thể Đại học Sư phạm Huế, Khách sạn Hương Giang - Century, Cercle Huế, ...

"Đường Lê Lợi là trục di sản văn hóa, giáo dục với kiến trúc đặc sắc của Huế, cần phải được bảo tồn bản sắc lịch sử", ông nói. Ông Sơn cho rằng Huế nên cố gắng làm tốt hơn Hội An trong việc bảo tồn và khai thác giá trị di sản. Hội An rất thành công nhờ kiên quyết không cho phép phát triển nhà cao tầng trong khu vực di sản và xung quanh, đồng thời tổ chức hiệu quả các hoạt động văn hóa, thương mại và dịch vụ, qua đó hình thành một không gian hấp dẫn đối với du khách trong nước và quốc tế. Trong khi đó, việc khai thác không gian di sản ở Huế vẫn còn những hạn chế cần cải thiện. Theo ông, ngoài việc không nên cấp phép xây mới cho nhà cao hơn 2-3 tầng trong suốt không gian di sản dọc theo trục chính sông Hương từ đồi Vọng Cảnh đến Bao Vinh trong quy hoạch 596, thành phố còn cần thúc đẩy phát triển không gian hoạt động văn hóa, dịch vụ và du lịch sôi động hơn tại khu vực sông Hương, Đông Ba, sông Như Ý, mà vẫn không cần cho phép cao tầng hóa.

Liên quan đến vụ việc công trình Huế Times Square xây dựng vượt chiều cao cho phép, TSKH.KTS Ngô Viết Nam Sơn cho rằng, đây là phép thử đối với tầm nhìn quản lý đô thị của TP Huế trực thuộc Trung ương. "Nhà đầu tư nào cũng muốn xây cao hơn, lớn hơn, để tối ưu hiệu quả kinh doanh. Tuy nhiên, chính quyền cần kiên định với nguyên tắc bảo tồn di sản, không nên vì áp lực từ nhà đầu tư mà nới lỏng các nguyên tắc quản lý", ông nói.

Theo vị chuyên gia này, tuy thời gian qua Huế đã có nhiều điểm sáng trong phát triển đô thị, đặc biệt là hệ thống đường đi bộ, đường xe đạp dọc hai bờ sông Hương và kết nối với sông Như Ý. Nhưng ông cũng lo ngại sâu sắc trước một vài đề xuất của dự thảo quy định quản lý kiến trúc đang được lấy ý kiến, trong đó có đề xuất cho phép xây mới công trình cao tới 12 tầng tại khu vực sát ven sông Hương, gần khách sạn Hương Giang và Century Riverside.

Theo Quy hoạch 596, khu vực bờ Bắc hầu như hạn chế xây dựng mới, nếu có chỉ nên ở mức tối đa khoảng hai tầng; bờ Nam cũng được kiểm soát nghiêm ngặt về chiều cao công trình. Vì vậy, "Đề xuất cho phép xây dựng công trình cao 12 tầng sát sông, và một số dự án cao tầng khác tại khu vực gần ven bờ Nam sông Hương,… chỉ nhằm phục vụ lợi ích ngắn hạn của nhà đầu tư, nhưng gây hại lâu dài cho thành phố, do đó, không nên được chấp thuận. Việc từ tầng cao của các công trình trong Hoàng thành Huế có thể nhìn thấy các công trình hiện đại cao tầng sát ven sông, sẽ gây tác động lấn át tiêu cực, phá hỏng cảm nhận không gian cảnh quan di sản UNESCO, dẫn đến nguy cơ bị thu hồi danh hiệu này", ông nhận định.

TSKH.KTS Ngô Viết Nam Sơn đề xuất: "Song song với việc khuyến khích nhà đầu tư chuyển mục tiêu thực hiện các dự án cao tầng sang các khu đô thị mới, lãnh đạo TP Huế nên gấp rút khoanh vùng ranh giới khu trung tâm di sản hai bờ Nam Bắc, đặc biệt là khu trung tâm di sản Việt - Pháp trong thế kỷ XX ở bờ Nam với trục chính là đường Lê Lợi, đi kèm với những quy định bảo tồn và chỉnh trang nghiêm ngặt hơn về tầng cao, mật độ, phong cách kiến trúc, màu sắc, vật liệu,… Cần ưu tiên cho việc cải tạo chỉnh trang thay vì phá bỏ để xây mới hiện đại, cùng với các hướng dẫn cho cộng đồng đô thị cùng tham gia khai thác hoạt động kinh tế di sản trên nền tảng bảo tồn lịch sử. Có như thế, chúng ta không chỉ bảo vệ được di sản hiệu quả hơn, mà còn giúp cho TP giàu mạnh hơn, xứng tầm với vị thế thành phố trực thuộc trung ương duy nhất trên toàn quốc có đặc thù về di sản thế giới. ■

Theo dự thảo đang lấy ý kiến, khu vực khách sạn Hương Giang và khách sạn Century Riverside (chỗ khoanh đậm) nằm ven sông Hương được xác định là khu vực điểm nhấn có thể xây dựng tối đa 12 tầng

Ven sông Hương sẽ có công trình điểm nhấn tối đa 12 tầng?

Những ngày này, TP Huế đang lấy ý kiến cộng đồng về Quy chế quản lý kiến trúc trên địa bàn thành phố. Việc lấy ý kiến được tổ chức công khai trên Cổng thông tin UBND TP Huế và trang web của Sở Xây dựng. Mục đích của quy chế này nhằm quản lý cảnh quan đô thị, kiến trúc các công trình xây dựng theo quy hoạch đô thị được duyệt, kiểm soát việc xây dựng mới, cải tạo, chỉnh trang đô thị theo định hướng phát triển kiến trúc, bảo vệ cảnh quan, bản sắc văn hóa dân tộc, đặc trưng kiến trúc TP Huế.

Trong đó, nhấn mạnh về không gian cảnh quan và kiến trúc ven sông Hương. Đặc biệt, khu vực trung tâm thành phố, đoạn từ Kim Long đến Gia Hội, sẽ ưu tiên phát triển không gian ven sông Hương theo hướng xanh, hài hòa với cảnh quan di sản. Dọc hai bờ sông chủ yếu là hệ thống công viên, cây xanh, đường dạo kết hợp các công trình kiến trúc có chiều cao được kiểm soát. Các công trình mới sắp tới sẽ chỉ được xây dựng tối đa ba tầng; riêng khu vực bờ Bắc sông Hương đoạn qua Kinh thành không xây dựng thêm công trình mới. Tại bờ Nam, các công trình trên các trục cảnh quan chính phải bảo đảm không che khuất tầm nhìn về Kinh thành Huế.

Tuy nhiên, trong dự thảo lấy ý kiến này cũng nhắc đến việc cho phép công trình kiến trúc tối đa 12 tầng ở ven sông Hương (phần Phụ lục 3.3 - Quy định quản lý kiến trúc khu Trung tâm hành chính - chính trị thành phố) khiến nhiều người băn khoăn. Cụ thể, theo dự thảo, khu ven bờ sông Hương tại không gian khách sạn Hương Giang và khách sạn Century Riverside được xác định là công trình điểm nhấn và tầng cao, xây dựng tối đa 12 tầng, không làm che chắn tầm nhìn từ cột cờ Ngọ Môn đến núi Ngự Bình.

Dự thảo Quy chế quản lý kiến trúc trên địa bàn TP Huế được lấy ý kiến cộng đồng đến hết ngày 29.6.2026.

Việt Nam - Điểm sáng trong bức tranh du lịch toàn cầu

● NGUYỄN ANH

Khi những bất ổn địa chính trị tiếp tục phủ bóng lên kinh tế thế giới, ngành Du lịch toàn cầu vẫn cho thấy sức chống chịu đáng kể. Tuy nhiên, đằng sau những con số tăng trưởng tích cực là một bức tranh đang thay đổi nhanh chóng, nơi dòng khách, xu hướng tiêu dùng và lợi thế cạnh tranh của các điểm đến được định hình lại bởi những yếu tố ngoài du lịch. Trong bối cảnh đó, Việt Nam nổi lên như một trong những điểm sáng đáng chú ý nhất của khu vực châu Á - Thái Bình Dương, với tốc độ tăng trưởng khách quốc tế thuộc nhóm cao nhất thế giới.

Du lịch toàn cầu tăng trưởng chậm lại

Theo báo cáo mới nhất của Tổ chức Du lịch Liên Hợp Quốc (UN Tourism), thế giới ghi nhận khoảng 307 triệu lượt khách du lịch quốc tế trong quý I năm 2026, tăng 2% so với cùng kỳ năm trước, tương đương tăng thêm khoảng 6 triệu lượt khách. Con số này phản ánh sức phục hồi của ngành Du lịch toàn cầu sau đại dịch, nhưng đồng thời cũng cho thấy đà tăng trưởng đang chậm lại dưới tác động của những biến động địa chính trị mới.

Theo Tổng Thư ký UN Tourism Shaikha Al Nuwais, xung đột tại Trung Đông không còn là vấn đề riêng của khu vực mà đang tác động tới toàn bộ chuỗi giá trị du lịch toàn cầu. Giá dầu tăng mạnh, chi phí vận tải leo thang, nguy cơ thiếu nhiên liệu hàng không, cùng sự gián đoạn các tuyến bay quốc tế đã làm gia tăng áp lực đối với du khách, doanh nghiệp và các điểm đến.

UN Tourism dự báo tăng trưởng khách du lịch quốc tế năm 2026 có thể giảm từ 1-2% với dự báo ban đầu 3-4%, tùy thuộc vào diễn biến và thời gian kéo dài của xung đột. Khảo sát của Hội đồng Chuyên gia Du lịch thuộc UN Tourism cho thấy ba mối quan ngại lớn nhất hiện nay gồm xung đột tại Trung Đông, chi phí vận tải tăng cao và giá dịch vụ lưu trú. Có tới 64% chuyên gia cho rằng xung đột đang tác động tiêu cực tới nhu cầu du lịch, trong khi 61% ghi nhận lượng khách quốc tế sụt giảm tại điểm đến của họ.

Nhìn vào bản đồ du lịch thế giới quý I.2026, có thể thấy sự phân hóa khá rõ nét. Châu Âu tiếp tục duy trì vị thế là khu vực đón khách quốc tế lớn nhất thế giới với hơn 130 triệu lượt khách, tăng 4%. Châu Phi cũng ghi nhận mức tăng trưởng tương tự. Trong khi đó, châu Mỹ tăng 2%. Trung Đông là khu vực chịu ảnh hưởng nặng nề nhất khi lượng khách quốc tế giảm 14%, kéo theo sự sụt giảm mạnh của lưu lượng hàng không và công suất vận tải.

Trong khi đó, châu Á - Thái Bình Dương chỉ tăng trưởng 3%, thấp hơn kỳ vọng. Tăng trưởng của khu vực suy giảm rõ rệt trong tháng 3 do các tác động lan tỏa từ cuộc khủng hoảng Trung Đông, đặc biệt đối với các trung tâm hàng không và thị trường Nam Á. Đông Nam Á chỉ tăng 1,1%, trong khi toàn khu vực mới phục hồi được khoảng 89% so với thời điểm trước đại dịch năm 2019.

Từ những diễn biến này, các chuyên gia nhận định một số xu hướng mới đang hình thành. Hiện nay, khách du lịch ngày càng ưu tiên các điểm đến an toàn, ổn định về chính trị và xã hội. Yếu tố giá trị nhận được so với chi phí bỏ ra trở thành tiêu chí hàng đầu khi lựa chọn điểm đến. Du lịch khoảng cách gần và du lịch trong khu vực sẽ tiếp tục gia tăng khi chi phí hàng không quốc tế đường dài tăng lên. Khả năng kết nối hàng không sẽ ngày càng quyết định sức cạnh tranh của điểm đến trong bối cảnh nhiều tuyến bay quốc tế phải điều chỉnh lộ trình hoặc cắt giảm tần suất.

Việt Nam nổi lên như một điểm sáng

Trong khi du lịch châu Á tăng trưởng chậm và Đông Nam Á gần như đi ngang, Việt Nam lại ghi nhận kết quả hoàn toàn khác biệt. Theo số liệu của UN Tourism, lượng khách quốc tế đến Việt Nam trong quý I.2026 tăng 12,4%. Đáng chú ý hơn, đà tăng trưởng này tiếp tục được duy trì trong 5 tháng đầu năm khi lượng khách quốc tế tăng 14,9% so với cùng kỳ năm trước.

Điều đó cho thấy Việt Nam đang hưởng lợi từ sự dịch chuyển dòng khách quốc tế khi du khách toàn cầu ngày càng đề cao yếu tố an toàn, chi phí hợp lý và trải nghiệm đa dạng. An ninh, an toàn được bảo đảm; môi trường chính trị - xã hội ổn định; người dân thân thiện; hệ thống sản phẩm du lịch ngày càng phong phú; chính sách thị thực được cải thiện; kết nối hàng không quốc tế được mở rộng... đang tạo nên lợi thế cạnh tranh cao cho du lịch Việt Nam.

Có thể thấy, kết quả tăng trưởng của du lịch Việt Nam còn phản ánh hiệu quả của định hướng phát triển mà Bộ VHTTDL đang kiên trì triển khai trong thời gian qua là lấy chất lượng điểm đến làm nền tảng, lấy trải nghiệm du khách làm trung tâm và lấy chuyển đổi số, liên kết vùng, mở rộng thị trường quốc tế làm động lực tăng trưởng.

Mặc dù triển vọng của du lịch thế giới vẫn được đánh giá ở mức tích cực thận trọng, song UN Tourism cho biết, chỉ số niềm tin du lịch toàn cầu với thang điểm từ 0 đến 200 đã giảm từ 117 điểm xuống còn 105 điểm cho giai đoạn từ tháng 5 đến tháng 8.2026. Điều này cho thấy những bất ổn hiện nay chưa thể sớm chấm dứt. Đối với Việt Nam, đây vừa là cơ hội, vừa là thách thức. Cơ hội nằm ở việc ngày càng nhiều du khách quốc tế tìm kiếm những điểm đến ổn định, an toàn, chi phí hợp lý và có khả năng kết nối thuận lợi. Song thách thức cũng rất rõ ràng khi cạnh tranh thu hút khách quốc tế đang trở nên gay gắt hơn.

Trong giai đoạn tới, ngành Du lịch cần tiếp tục tập trung vào năm nhóm giải pháp trọng tâm. Trong đó, đẩy mạnh đa dạng hóa thị trường, tránh phụ thuộc vào một số thị trường nguồn truyền thống. Tiếp tục hoàn thiện chính sách thị thực theo hướng thông thoáng, thuận tiện và cạnh tranh hơn. Tăng cường kết nối hàng không quốc tế, đặc biệt với các thị trường xa có khả năng chi tiêu cao. Thúc đẩy chuyển đổi số toàn diện trong quản lý điểm đến, xúc tiến quảng bá và phục vụ du khách. Phát triển các dòng sản phẩm phù hợp với xu hướng mới như du lịch xanh, du lịch nghỉ dưỡng cao cấp, du lịch văn hóa, du lịch chăm sóc sức khỏe và du lịch gắn với trải nghiệm bản địa. ■

Nụ cười hạnh phúc của du khách nước ngoài khi tới Việt Nam — Ảnh: NAM NGUYỄN

Lễ hội Du lịch hè "Gia Lai - Điểm đến kỳ thú"

Lễ hội Du lịch hè năm 2026 "Gia Lai - Điểm đến kỳ thú" dự kiến khai mạc vào lúc 20 giờ ngày 20.6 tại Quảng trường Nguyễn Tất Thành (phường Quy Nhơn). Sự kiện nhằm đẩy mạnh giới thiệu, quảng bá các giá trị văn hóa, nghệ thuật, lịch sử, tài nguyên và sản phẩm du lịch, thương hiệu du lịch Gia Lai đến với khách du lịch trong và ngoài nước. Qua đó, kích cầu du lịch, thu hút khách du lịch; góp phần tổ chức thành công chuỗi sự kiện du lịch hè năm 2026 và Năm Du lịch Quốc gia - Gia Lai 2026.

UBND tỉnh giao Sở VHTTDL chủ trì, phối hợp với các Sở, ban, ngành, địa phương và các đơn vị liên quan tổ chức triển khai thực hiện kế hoạch tổ chức chương trình khai mạc Lễ hội du lịch hè năm 2026 đảm bảo thiết thực, hiệu quả. Phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan thẩm định, thống nhất và chịu trách nhiệm về thiết kế sân khấu, nội dung kịch bản và chương trình nghệ thuật phục vụ khai mạc lễ hội, với yêu cầu đổi mới, đặc sắc, có điểm nhấn để sự kiện tiếp tục tạo hiệu ứng tích cực trong phát triển du lịch, trong chuỗi sự kiện Năm Du lịch Quốc gia - Gia Lai 2026…

MINH LÝ

Ngày hội Sông nước miệt vườn tại cồn Mỹ Phước

UBND xã Nhơn Mỹ (TP Cần Thơ) vừa ban hành kế hoạch tổ chức Ngày hội Sông nước miệt vườn lần thứ 20 tại cồn Mỹ Phước, vào dịp Tết Đoan Ngọ (mùng 5 tháng 5 âm lịch).

Ngày hội Sông nước miệt vườn tại cồn Mỹ Phước nhằm quảng bá hình ảnh du lịch sinh thái miệt vườn; giới thiệu các loại trái cây đặc sản vùng nước ngọt, ẩm thực đặc trưng sông nước và các giá trị di tích, danh lam thắng cảnh cồn Mỹ Phước. Tại Ngày hội, địa phương tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao, trò chơi dân gian gắn với dịp Tết Đoan Ngọ, góp phần bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa truyền thống của địa phương; quảng bá, giới thiệu tiềm năng, lợi thế phát triển du lịch sinh thái miệt vườn; tạo điều kiện thu hút các tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp đến khảo sát, đầu tư, khai thác hiệu quả Khu du lịch cồn Mỹ Phước.

Ngày hội Sông nước miệt vườn cũng tạo nên không gian giao lưu, trải nghiệm cho du khách thông qua các hoạt động như trưng bày trái cây đặc sản, giao lưu văn nghệ, thi đấu thể thao và các trò chơi dân gian… góp phần nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch và gia tăng sức hấp dẫn của điểm đến.

L.HƯƠNG

QUYẾT LIỆT TRIỂN KHAI CHỈ ĐẠO CỦA TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC TÔ LÂM:

Kết quả thực hiện nhiệm vụ là thước đo cán bộ

● XUÂN TRƯỜNG

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm yêu cầu đổi mới căn bản công tác cán bộ, xây dựng đội ngũ cán bộ không chỉ có bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức mà phải có tư duy chiến lược, năng lực quản trị hiện đại và chuyển đổi số; bằng cấp, thâm niên hay chức vụ không thể thay thế năng lực thực thi, uy tín và kết quả phục vụ nhân dân.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm chủ trì cuộc làm việc với Ban Tổ chức Trung ương về trọng tâm công tác tổ chức xây dựng Đảng theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng
Ảnh: Cổng Thông tin điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam

Bằng cấp, thâm niên không thể thay thế năng lực và kết quả

Tại cuộc làm việc với Ban Tổ chức Trung ương về trọng tâm công tác tổ chức xây dựng Đảng theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm chỉ rõ, phải đổi mới mạnh mẽ phương thức lãnh đạo của Đảng. Đổi mới phương thức lãnh đạo làm cho Đảng và từng đảng viên gắn bó với hệ thống chính trị, với nhân dân hơn.

Về đổi mới căn bản công tác cán bộ, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước yêu cầu, trong giai đoạn mới, cán bộ không chỉ cần bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức trong sáng, lối sống gương mẫu, mà còn phải có tư duy chiến lược, năng lực quản trị hiện đại, năng lực chuyển đổi số, năng lực tổ chức thực hiện, năng lực xử lý vấn đề khó, năng lực đối thoại với nhân dân và tinh thần dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung.

Đặc biệt, công tác cán bộ cần được đổi mới từ tư duy "đúng quy trình" sang "đúng người, đúng việc, đúng năng lực, đúng sở trường, đúng sản phẩm". Tổng Bí thư, Chủ tịch nước khẳng định quy trình là cần thiết nhưng không thể thay thế chất lượng cán bộ; hồ sơ không thể thay thế sản phẩm công việc; bằng cấp, thâm niên hay chức vụ không thể thay thế năng lực thực thi, uy tín và kết quả phục vụ nhân dân.

Trao đổi với *Văn Hóa* về vấn đề này, TS Nguyễn Tiến Dĩnh, nguyên Thứ trưởng Bộ Nội vụ cho rằng, thực tiễn thời gian qua cho thấy có những trường hợp cán bộ được thực hiện đầy đủ quy trình, nhưng sau đó vẫn phát sinh sai phạm nghiêm trọng. Điều đó cho thấy việc đánh giá cán bộ chỉ dựa vào quy trình là chưa đủ.

Theo ông, xu hướng quản trị hiện đại hiện nay là quản trị theo kết quả, lấy đầu ra làm thước đo cuối cùng. Nếu trước đây việc quản lý chủ yếu tập trung vào quá trình thực hiện có đúng quy định, nguyên tắc hay không thì nay cần đặt trọng tâm vào kết quả công việc. Với mỗi cán bộ, sản phẩm cuối cùng, hiệu quả thực hiện nhiệm vụ và mức độ hoàn thành trách nhiệm được giao mới là căn cứ quan trọng nhất để đánh giá năng lực. "Đúng người, đúng việc, đúng năng lực hay đúng thẩm quyền và cuối cùng phải đúng kết quả. Kết quả thực hiện nhiệm vụ chính là thước đo cao nhất của cán bộ", TS Nguyễn Tiến Dĩnh nhấn mạnh.

Theo Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm, đánh giá cán bộ phải trở thành khâu đột phá trong công tác cán bộ. Đánh giá đúng sẽ dẫn đến bố trí đúng, sử dụng đúng, đào tạo đúng, bảo vệ đúng và sàng lọc đúng. Ngược lại, nếu đánh giá sai sẽ khiến người tốt không được phát huy, người yếu không bị thay thế, người cơ hội có thể len sâu vào bộ máy, ảnh hưởng đến hiệu quả hoạt động của tổ chức và niềm tin của nhân dân. Vì vậy, cần chuyển mạnh sang đánh giá cán bộ dựa trên phẩm chất, năng lực, uy tín, sản phẩm cụ thể, kết quả thực hiện nhiệm vụ, dữ liệu công việc và sự tín nhiệm của nhân dân.

TS Nguyễn Tiến Dĩnh cho rằng, việc đánh giá hiện nay đang được thực hiện theo hướng kết hợp giữa định tính và định lượng, giữa đánh giá nhiều chiều với các tiêu chí được lượng hóa bằng kết quả thực hiện nhiệm vụ. Trong đó, sản phẩm và kết quả công việc giữ vai trò quyết định đối với chất lượng đánh giá cán bộ, công chức và người lãnh đạo, quản lý. Quan trọng hơn, hiệu quả hoạt động của bộ máy nhà nước cuối cùng phải được phản ánh qua sự hài lòng của người dân. Bởi mục tiêu của nền hành chính là phục vụ nhân dân, lấy nhân dân làm trung tâm và lợi ích của nhân dân làm mục tiêu hướng tới.

"Có vào, có ra", "có lên, có xuống"

Cùng với đổi mới phương thức đánh giá, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước cũng yêu cầu thực hiện thực chất chủ trương "có vào, có ra", "có lên, có xuống"; quan tâm phát hiện, đào tạo, bồi dưỡng, bố trí và sử dụng cán bộ trẻ, cán bộ nữ, cán bộ người dân tộc thiểu số, cán bộ khoa học kỹ thuật, cán bộ có năng lực nổi trội và cán bộ trưởng thành từ thực tiễn cơ sở. Đặc biệt, đội ngũ cán bộ cấp chiến lược và cán bộ cơ sở cần được quan tâm đúng mức, đồng thời phải có cơ chế mạnh mẽ hơn để phát hiện, thu hút và trọng dụng nhân tài.

Nguyên Thứ trưởng Bộ Nội vụ Nguyễn Tiến Dĩnh
Ảnh: NGỌC THẮNG

Nguyên Thứ trưởng Bộ Nội vụ Nguyễn Tiến Dĩnh cho rằng, trong điều kiện triển khai mô hình chính quyền địa phương hai cấp, vai trò của cấp cơ sở ngày càng quan trọng bởi đây là cấp gần dân nhất, trực tiếp giải quyết phần lớn công việc liên quan đến người dân và tổ chức thực thi các chủ trương, chính sách trên thực tế. Trong khi đó, đội ngũ cán bộ cấp chiến lược giữ vai trò hoạch định thể chế, chính sách và định hướng phát triển. Vì vậy, cả hai cấp đều cần được chú trọng đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao.

Đối với công tác thu hút nhân tài, ông cho rằng điều quan trọng không chỉ là phát hiện và tuyển dụng được người có năng lực, mà còn phải thực sự trọng dụng họ. Theo đó, bên cạnh các chính sách hỗ trợ, cần xây dựng môi trường làm việc dân chủ, công bằng, minh bạch; tạo điều kiện để người có năng lực được cống hiến, được lắng nghe, được ghi nhận và phát huy sở trường. "Thu hút được người tài là quan trọng, nhưng giữ chân và trọng dụng được người tài còn quan trọng hơn. Nếu không tạo được môi trường làm việc phù hợp, nhiều người có năng lực sẽ không gắn bó lâu dài với khu vực công", TS Nguyễn Tiến Dĩnh nhận định.

Những yêu cầu mới về công tác cán bộ được đặt ra trong bối cảnh đất nước đang bước vào giai đoạn phát triển mới với quyết tâm thực hiện thắng lợi hai mục tiêu 100 năm do Đại hội XIV của Đảng đề ra. Cùng với quá trình sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy, xây dựng chính quyền địa phương hai cấp, yêu cầu đối với đội ngũ cán bộ ngày càng cao hơn.

Theo TS Nguyễn Tiến Dĩnh, trong điều kiện bộ máy tinh gọn, khối lượng công việc tăng lên, mỗi cán bộ phải không ngừng nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực quản trị, khả năng ứng dụng công nghệ số, hiểu biết pháp luật và kỹ năng phục vụ nhân dân. Đồng thời, phải có ý thức tự học, tự rèn luyện, không ngừng phấn đấu để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ.

Tinh thần "có vào, có ra", "có lên, có xuống" cũng đòi hỏi việc sàng lọc đội ngũ phải được thực hiện quyết liệt hơn. Những cán bộ không đáp ứng yêu cầu, không hoàn thành nhiệm vụ sẽ phải được thay thế bằng những người có năng lực, có khát vọng cống hiến và đáp ứng yêu cầu phát triển.

Đổi mới công tác cán bộ theo hướng lấy kết quả thực hiện nhiệm vụ và hiệu quả phục vụ nhân dân làm thước đo, coi trọng thực tài, đề cao trách nhiệm và năng lực thực thi chính là yêu cầu tất yếu nhằm xây dựng đội ngũ cán bộ đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong giai đoạn mới. ■

DI SẢN VĂN HÓA PHI VẬT THỂ ĐẠI DIỆN CỦA NHÂN LOẠI NGHỆ THUẬT ĐỜN CA TÀI TỬ NAM BỘ:

Những khoảng trống đáng lo

● **Bài, ảnh: THÙY TRANG**

Sau hơn một thế kỷ hình thành và phát triển, Nghệ thuật Đờn ca tài tử Nam Bộ vẫn hiện diện như một phần không thể tách rời đời sống văn hóa phương Nam. Tuy nhiên, trước những biến đổi của đời sống hiện đại, loại hình nghệ thuật này đang đối mặt với nhiều khó khăn về lực lượng kế thừa, không gian sinh hoạt và cơ chế phát huy giá trị.

Từ thực tế đó, TP.HCM đang xây dựng Đề án quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể Nghệ thuật Đờn ca tài tử Nam Bộ giai đoạn 2026-2030, định hướng đến năm 2035.

Trình diễn Đờn ca tài tử Nam Bộ tại Chợ hoa xuân "Trên bến dưới thuyền" vào mỗi dịp Tết đến Xuân về tại TP.HCM

Những vấn đề đáng lo ngại

Đờn ca tài tử ra đời từ cuối thế kỷ XIX, kết tinh từ Nhã nhạc cung đình Huế, âm nhạc vùng Ngũ Quảng và dòng nhạc lễ dân gian Nam Bộ. Trải qua nhiều thế hệ nghệ nhân vun đắp, loại hình nghệ thuật này đã trở thành một dạng thức sinh hoạt văn hóa đặc sắc của cư dân phương Nam.

Năm 2013, Nghệ thuật Đờn ca tài tử Nam Bộ được UNESCO ghi danh là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại. Đây là sự ghi nhận giá trị độc đáo của loại hình nghệ thuật dân gian đã gắn bó với đời sống cộng đồng suốt hơn một thế kỷ. Những năm qua, nhiều địa phương trong khu vực Nam Bộ, trong đó có TP.HCM, đã triển khai các đề án bảo tồn và phát huy giá trị Đờn ca tài tử. Sau khi hợp nhất địa giới hành chính, TP.HCM hiện có 282 CLB Đờn ca tài tử với khoảng 3.190 người tham gia sinh hoạt. Thành phố cũng có 5 NNND và 26 NNƯT hoạt động trong lĩnh vực này.

Các liên hoan, hội thi, chương trình giao lưu, biểu diễn được tổ chức thường xuyên hơn. Một số trường học đã đưa Đờn ca tài tử vào hoạt động ngoại khóa. Nhiều chương trình biểu diễn phục vụ du lịch, lễ hội, sự kiện văn hóa được triển khai, góp phần đưa loại hình nghệ thuật này đến gần hơn với công chúng. Tuy nhiên, những kết quả đạt được vẫn chưa giải quyết các khó khăn đang tồn tại. Thực tế cho thấy lực lượng tham gia sinh hoạt Đờn ca tài tử hiện nay chủ yếu là người trung niên và cao tuổi. Tình trạng già hóa hội viên tại nhiều CLB đang ngày một rõ rệt. Trong khi đó, số lượng người trẻ theo học và gắn bó với bộ môn này còn khá hạn chế.

Đặc biệt, lực lượng nghệ nhân chơi các loại nhạc cụ truyền thống như đờn cò, đờn kìm, đờn tranh, đờn bầu ngày càng khan hiếm. Nhiều CLB có người ca nhưng thiếu người đờn. Một số nơi phải mời nghệ nhân từ địa phương khác đến hỗ trợ hoặc không thể duy trì sinh hoạt thường xuyên như trước. Việc thực hành Đờn ca tài tử ở một số nơi có xu hướng thiên về ca vọng cổ, cải lương hơn là gìn giữ các bài bản tổ và kỹ thuật diễn tấu đặc trưng của nghệ thuật tài tử. Điều này làm giảm tính nguyên bản và chiều sâu của loại hình di sản. Không ít nghệ nhân tâm huyết vẫn đang gặp khó khăn về đời sống. Thu nhập từ việc biểu diễn, truyền dạy không đủ để họ sống bằng nghề. Chính vì vậy, việc thu hút người trẻ theo học cũng gặp trở ngại khi cơ hội nghề nghiệp chưa thật sự rõ ràng.

Theo đánh giá của Sở VHTT TP.HCM, cơ quan thường trực, tham mưu cho UBND TP tổ chức triển khai thực hiện Đề án, sự phát triển mạnh mẽ của kinh tế thị trường, quá trình đô thị hóa và sự xuất hiện ngày càng nhiều loại hình giải trí hiện đại đã tác động trực tiếp đến không gian tồn tại của Đờn ca tài tử. "Không còn nhiều những cuộc gặp gỡ tri âm, tri kỷ trong các sân vườn, bến nước hay xóm làng như trước đây. Không gian sinh hoạt cộng đồng truyền thống dần thu hẹp trong khi các mô hình trình diễn mới chưa thực sự hình thành một cách bền vững. Dù đã xuất hiện tại các điểm du lịch, lễ hội, sự kiện văn hóa hay trên môi trường mạng, Đờn ca tài tử vẫn chưa có một không gian trình diễn đúng với tính chất đa dạng, phong phú và độc đáo vốn có", một chuyên gia nhận định.

> *"Không còn nhiều những cuộc gặp gỡ tri âm, tri kỷ trong các sân vườn, bến nước hay xóm làng như trước đây. Không gian sinh hoạt cộng đồng truyền thống dần thu hẹp trong khi các mô hình trình diễn mới chưa thực sự hình thành một cách bền vững.*
>
> *Dù đã xuất hiện tại các điểm du lịch, lễ hội, sự kiện văn hóa hay trên môi trường mạng, Đờn ca tài tử vẫn chưa có một không gian trình diễn đúng với tính chất đa dạng, phong phú và độc đáo vốn có."*

Trình diễn Đờn ca tài tử Nam Bộ tại không gian Bảo tàng Hồ Chí Minh, Chi nhánh TP.HCM

Nhiều chương trình giới thiệu di sản hiện nay chưa tạo được sức hút lâu dài đối với công chúng, đặc biệt là giới trẻ. Việc đưa Đờn ca tài tử vào trường học cũng mới dừng ở mức giới thiệu. Thời lượng ít, phương pháp tiếp cận chưa thật sự hấp dẫn khiến học sinh khó có cơ hội tiếp xúc sâu với loại hình nghệ thuật này. Trong khi đó, tiềm năng khai thác Đờn ca tài tử phục vụ du lịch vẫn còn khá lớn nhưng chưa được phát huy tương xứng. Các chương trình biểu diễn dành cho khách du lịch còn rời rạc, chưa hình thành những sản phẩm văn hóa đặc trưng có khả năng cạnh tranh và tạo dấu ấn riêng cho TP.HCM…

Chủ thể nắm giữ di sản phải sống được bằng nghề

Từ thực trạng trên, việc xây dựng Đề án là cấp thiết và quan trọng. Dự thảo Đề án quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể Nghệ thuật Đờn ca tài tử Nam Bộ trên địa bàn TP.HCM giai đoạn 2026-2030 đặt ra nhiều mục tiêu cụ thể.

Một trong những định hướng quan trọng là mở rộng mạng lưới CLB Đờn ca tài tử đến tất cả xã, phường, đặc khu trên địa bàn thành phố. Mỗi địa phương sẽ có ít nhất một CLB được hỗ trợ địa điểm sinh hoạt, nhạc cụ và kinh phí hoạt động. Thành phố cũng đặt mục tiêu hoàn thành việc kiểm kê toàn bộ nghệ nhân, CLB và người thực hành Đờn ca tài tử; đồng thời số hóa toàn bộ tư liệu liên quan đến di sản. Đáng chú ý, đề án đề xuất xây dựng từ ba đến năm không gian thực hành Đờn ca tài tử tại các khu vực của thành phố. Đây sẽ là nơi sáng tác, biểu diễn, truyền dạy và giao lưu dành cho nghệ nhân cũng như công chúng yêu thích loại hình nghệ thuật này. Bên cạnh đó, Đờn ca tài tử sẽ được đưa vào trình diễn thường xuyên tại các di tích, bảo tàng, điểm du lịch, trung tâm thương mại và không gian công cộng tiêu biểu của thành phố.

Công tác đào tạo thế hệ kế cận cũng được xác định là nhiệm vụ trọng tâm. Hằng năm, thành phố sẽ tổ chức bồi dưỡng cho khoảng 20 nghệ nhân trẻ, trong đó ưu tiên đào tạo người chơi các loại nhạc cụ đang khan hiếm. Nhiều giải pháp được đề xuất nhằm đưa Đờn ca tài tử đến gần hơn với HSSV như xây dựng giáo trình phù hợp từng cấp học, mở rộng các CLB trong trường học, tổ chức hội thi Đờn ca tài tử học đường và các chương trình trải nghiệm thực tế. Song song đó là việc đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số trong quảng bá di sản. Các nền tảng mạng xã hội, website chuyên đề, cơ sở dữ liệu số, công nghệ trình diễn hiện đại sẽ được khai thác nhằm tiếp cận công chúng trẻ và mở rộng khả năng lan tỏa của Đờn ca tài tử…

Điểm đáng chú ý trong dự thảo đề án là quan điểm bảo tồn phải gắn với phát triển. Theo đó, việc gìn giữ Đờn ca tài tử không chỉ dừng ở các hoạt động biểu diễn, liên hoan hay tôn vinh nghệ nhân mà cần tạo điều kiện để cộng đồng chủ thể có thể sống được bằng nghề. Đề án nhấn mạnh yêu cầu gắn kết bảo tồn di sản với phát triển kinh tế và du lịch. Các không gian trình diễn, sản phẩm du lịch văn hóa, hoạt động giáo dục di sản, chương trình biểu diễn phục vụ du khách hay các sản phẩm lưu niệm mang dấu ấn Đờn ca tài tử đều được xem là những hướng đi cần thiết.

Di sản chỉ có thể tồn tại lâu dài khi được thực hành thường xuyên trong đời sống cộng đồng. Muốn vậy, những người trực tiếp nắm giữ di sản phải có điều kiện tiếp tục gắn bó với nghề, truyền dạy cho thế hệ kế tiếp và tìm thấy cơ hội phát triển từ chính giá trị mà họ đang gìn giữ. ■

Tu Mơ Rông với mô hình đối thoại, lắng nghe người dân

● **Bài, ảnh: NGỌC HÒA**

Là địa phương vùng sâu, vùng xa với hơn 95% dân số là đồng bào Xơ Đăng, xã Tu Mơ Rông (Quảng Ngãi) đang từng bước tạo chuyển biến trong công tác lãnh đạo, điều hành bằng việc tăng cường đối thoại, gặp gỡ nhân dân ngay tại các thôn, làng.

Thông qua các buổi họp dân, đối thoại trực tiếp, cấp ủy, chính quyền địa phương đã kịp thời nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của người dân, giải quyết nhiều khó khăn phát sinh từ cơ sở, góp phần củng cố niềm tin của Nhân dân đối với Đảng và chính quyền.

Một buổi lãnh đạo xã Tu Mơ Rông đối thoại với người dân thôn Đăk Ka

Bà con đồng tình lắm…

Ở xã vùng cao Tu Mơ Rông, những buổi họp dân vào buổi tối đang trở thành nhịp sinh hoạt quen thuộc của bà con. Từ tháng 8.2025 đến nay, định kỳ mỗi tháng một lần, lãnh đạo xã cùng các bộ phận chuyên môn trực tiếp xuống thôn, làng gặp gỡ, lắng nghe ý kiến người dân. Chính từ những cuộc đối thoại cởi mở ấy, nhiều khó khăn, vướng mắc phát sinh từ thực tiễn đã được kịp thời tháo gỡ.

Trong không khí cởi mở, thẳng thắn, nhiều ý kiến liên quan đến đất đai, sản xuất, cơ sở hạ tầng, an ninh trật tự, chế độ chính sách được bà con nêu lên và được lãnh đạo xã cùng các bộ phận chuyên môn lắng nghe, trao đổi, giải đáp ngay tại buổi đối thoại. Đối với người dân nơi đây, những cuộc họp dân được tổ chức vào buổi tối không chỉ tạo điều kiện để mọi người có thời gian tham gia đầy đủ mà còn là dịp để trực tiếp trao đổi, phản ánh những khó khăn trong cuộc sống với chính quyền địa phương.

Ông A Đạo, già làng, người có uy tín thôn Đăk Ka cho biết, việc lãnh đạo xã thường xuyên về tận thôn, làng gặp gỡ người dân đã tạo nên sự gần gũi, gắn kết giữa chính quyền với nhân dân. "Ban ngày bà con đi làm nương rẫy nên buổi tối mới có thời gian tham gia họp. Tại các buổi đối thoại, người dân được nói lên những điều mình còn băn khoăn, còn vướng mắc. Những vấn đề thuộc thẩm quyền đều được lãnh đạo xã và các bộ phận chuyên môn giải thích, trả lời cụ thể nên bà con rất đồng tình", ông A Đạo chia sẻ. Từ những ý kiến phản ánh của người dân tại các buổi đối thoại, nhiều vấn đề tồn tại ở cơ sở đã được chính quyền xã chỉ đạo xử lý kịp thời. Điển hình như tình trạng chồng lấn giữa đất sản xuất của người dân thôn Đăk Ka với diện tích đất lâm nghiệp do doanh nghiệp quản lý.

Ngay sau khi nhận được phản ánh, lãnh đạo UBND xã đã trực tiếp xuống hiện trường kiểm tra thực tế, xác định vị trí, bấm tọa độ và thu thập thông tin để tìm hướng giải quyết phù hợp.

Chị Y Liễu, Bí thư Chi bộ kiêm Trưởng thôn Đăk Ka cho biết, thôn hiện có 38 hộ dân, nguồn thu nhập chủ yếu từ sản xuất nông nghiệp. Những năm gần đây, người dân đang từng bước chuyển đổi từ trồng sắn sang phát triển cây cà phê nhằm nâng cao thu nhập. Tuy nhiên, việc chồng lấn đất sản xuất khiến nhiều hộ dân gặp khó khăn trong quá trình canh tác. "Khi bà con phản ánh tại cuộc họp dân, lãnh đạo xã đã nhanh chóng xuống kiểm tra thực tế. Việc chính quyền trực tiếp đến hiện trường giúp người dân yên tâm hơn vì những kiến nghị của mình được lắng nghe và quan tâm giải quyết", chị Y Liễu cho biết.

> *Muốn lãnh đạo, điều hành hiệu quả thì phải gần dân, sát dân và lắng nghe dân. Những vấn đề người dân phản ánh tại các buổi đối thoại đều được xã ghi nhận, phân công các bộ phận chuyên môn kiểm tra, xử lý hoặc tham mưu giải quyết theo thẩm quyền. Qua đó không chỉ tháo gỡ những khó khăn từ thực tiễn mà còn tạo sự đồng thuận trong nhân dân.*
>
> **(Ông VÕ TRUNG MẠNH, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch HĐND xã Tu Mơ Rông)**

Gặp gỡ, lắng nghe người dân càng trở nên cần thiết

Theo lãnh đạo xã Tu Mơ Rông, việc tổ chức các buổi đối thoại với nhân dân được thực hiện thường xuyên tại tất cả các thôn trên địa bàn. Đây không chỉ là yêu cầu trong công tác xây dựng Đảng mà còn là giải pháp quan trọng để nắm bắt tình hình cơ sở, kịp thời xử lý những vấn đề phát sinh ngay từ đầu. Không chỉ dừng lại ở việc tiếp nhận kiến nghị, nhiều đề xuất của người dân đã được xã cụ thể hóa thành các chương trình hỗ trợ thiết thực. Một trong những nội dung được người dân phản ánh nhiều là thiếu nguồn lực để mua cây giống cà phê phục vụ chuyển đổi cơ cấu cây trồng.

Từ thực tế đó, xã Tu Mơ Rông đã vận động các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp chung tay hỗ trợ thực hiện chương trình phát triển cây cà phê trên địa bàn. Đến nay, địa phương đã xây dựng được 12 vườn ươm với khoảng 770.000 cây giống cà phê và tiếp tục mở rộng quy mô nhằm đáp ứng nhu cầu sản xuất của người dân. Chị Y Diễm, người dân thôn Ngọc Leng cho biết, trước đây nhiều hộ dân muốn phát triển cây cà phê nhưng không có điều kiện mua giống. "Được xã hỗ trợ làm vườn ươm và cấp cây giống, bà con rất phấn khởi. Hằng ngày mọi người cùng nhau chăm sóc cây giống để chuẩn bị đưa vào sản xuất. Đây là sự hỗ trợ rất thiết thực đối với người dân", chị Y Diễm nói.

Theo ông Võ Trung Mạnh, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch HĐND xã Tu Mơ Rông, việc duy trì các buổi đối thoại trực tiếp với nhân dân tại thôn, làng là một trong những giải pháp quan trọng nhằm nâng cao hiệu quả công tác lãnh đạo, chỉ đạo ở cơ sở. Xã Tu Mơ Rông hiện có 17 thôn, làng với khoảng 6.700 nhân khẩu, trong đó hơn 95% là đồng bào dân tộc thiểu số, chủ yếu là người Xơ Đăng. Điều kiện địa bàn rộng, dân cư phân bố không đồng đều, đời sống người dân còn nhiều khó khăn nên việc thường xuyên xuống cơ sở, gặp gỡ, lắng nghe ý kiến của người dân càng trở nên cần thiết. Thông qua những cuộc gặp gỡ này, cấp ủy, chính quyền địa phương kịp thời nắm bắt tâm tư, nguyện vọng, những khó khăn, vướng mắc của người dân để có hướng giải quyết phù hợp.

"Chúng tôi xác định, muốn lãnh đạo, điều hành hiệu quả thì phải gần dân, sát dân và lắng nghe dân. Những vấn đề người dân phản ánh tại các buổi đối thoại đều được xã ghi nhận, phân công các bộ phận chuyên môn kiểm tra, xử lý hoặc tham mưu giải quyết theo thẩm quyền. Qua đó không chỉ tháo gỡ những khó khăn từ thực tiễn mà còn tạo sự đồng thuận trong nhân dân, góp phần thực hiện tốt các nhiệm vụ phát triển kinh tế, xã hội của địa phương", ông Mạnh cho biết.

Trong điều kiện một xã vùng sâu còn nhiều khó khăn, việc lãnh đạo địa phương thường xuyên xuống cơ sở, gặp gỡ, đối thoại với người dân đã và đang phát huy hiệu quả rõ nét. Đây không chỉ là giải pháp để tháo gỡ những vướng mắc từ thực tiễn mà còn góp phần củng cố khối đại đoàn kết toàn dân, tạo sự đồng thuận trong thực hiện các mục tiêu phát triển kinh tế, xã hội, xây dựng Tu Mơ Rông ngày càng phát triển. ■

Từ phim ngắn đến giấc mơ dài

● **Bài, ảnh: HỒNG HẠNH**

Phía sau hơn 100 bộ phim tham dự Liên hoan phim ngắn TP.HCM lần thứ hai năm 2026 là hàng trăm người trẻ mang theo những câu chuyện và giấc mơ điện ảnh của riêng mình. Từ những bài tập đầu tay đến các dự án được ấp ủ suốt nhiều năm, sân chơi là nơi ghi nhận thành quả sáng tạo, đồng thời mở ra điểm khởi đầu cho một hành trình dài hơn trên con đường làm nghề.

Ủy viên dự khuyết Trung ương Đảng, Phó Chủ tịch UBND TP.HCM Nguyễn Mạnh Cường và NSND Trà Giang trao giải Nhất cho các đạo diễn đoạt giải

Định hình bản sắc của người trẻ

Điện ảnh đang trở thành điểm gặp gỡ của một thế hệ trẻ giàu khát vọng sáng tạo và sẵn sàng thử nghiệm. Từ những sinh viên lần đầu cầm máy đến các nhóm làm phim độc lập, mỗi bộ phim xuất hiện tại liên hoan đều mang theo một cách nhìn riêng về cuộc sống và nỗ lực khẳng định tiếng nói của người kể chuyện.

Theo NSƯT Nguyễn Thị Thu Hà, nguyên Phó Cục trưởng Cục Điện ảnh, đại diện Hội đồng nghệ thuật Liên hoan phim ngắn TP.HCM lần thứ hai năm 2026, sân chơi năm nay nhận được sự hưởng ứng mạnh mẽ từ giới làm nghề, đặc biệt là các bạn trẻ và sinh viên đang thực hiện những dự án điện ảnh đầu tiên; qua đó phần nào phản ánh sức hút của điện ảnh đối với thế hệ mới cũng như tinh thần dấn thân, sẵn sàng thử nghiệm của những người đang ở điểm khởi đầu trên con đường sáng tạo.

Sự đa dạng ấy được thể hiện rõ qua hơn 100 tác phẩm thuộc các thể loại phim truyện, phim tài liệu và phim hoạt hình. So với mùa đầu tiên, số lượng phim tăng đáng kể, đồng thời mở rộng phạm vi đề tài, chạm tới nhiều vấn đề của đời sống đương đại. Không ít tác phẩm gây chú ý bởi cách kể chuyện mới mẻ cùng những thử nghiệm về công nghệ, trong đó có việc sử dụng AI như một công cụ hỗ trợ sáng tạo. Phần lớn bộ phim được xây dựng từ những quan sát thực tế và trải nghiệm đời sống, cho thấy sự nghiêm túc trong quá trình làm nghề. Theo đánh giá của Hội đồng nghệ thuật, nhiều tác giả đã vượt ra khỏi những câu chuyện quen thuộc để tìm đến các đề tài lịch sử, văn hóa dân tộc và chuyển động của xã hội hôm nay.

Trong đó, phim truyện chiếm gần 50% tổng số tác phẩm tham dự. Qua mỗi bộ phim, đời sống đô thị hiện lên dưới nhiều góc nhìn khác nhau, từ những câu chuyện rất gần gũi đến những suy tư về lịch sử và giá trị nhân văn. Nổi bật có *Phía sau người lính* (đạo diễn Lê Thị Diễm Quỳnh) và *Vị tựa như không* (đạo diễn Phan Bảo Tuấn). Nhiều tác giả cũng chủ động đưa các yếu tố văn hóa truyền thống vào phim. Những câu chuyện về học tập, lập nghiệp, tình yêu, đổ vỡ hay hy vọng của người trẻ xuất hiện khá đậm nét, cho thấy sự gắn bó giữa giới nghề với đời sống mà họ đang trải qua. Sự chỉn chu trong quá trình thực hiện cũng phản ánh thái độ nghiêm túc của thế hệ sáng tạo mới.

Nếu phim truyện là không gian của những tìm tòi về cách kể chuyện thì phim tài liệu lại hướng sự quan tâm tới các vấn đề xã hội và con người qua những tác phẩm như *5 điều Bác dạy* (đạo diễn Huỳnh Bá Phúc), *Ông Đủ* (đạo diễn Nguyễn Xuân Giang), *Bác sĩ ở xã đảo* và *Cổ sắc* (đạo diễn Ca Lê Giang).

Ở thể loại hoạt hình, nhiều tác giả mạnh dạn kết hợp công nghệ với ý tưởng sáng tạo để tạo nên những tác phẩm giàu tính thị giác. Mùa giải năm nay cũng cho thấy ý thức rõ ràng của các nhà làm phim trong việc phân định giữa tác phẩm được thực hiện hoàn toàn bởi con người và tác phẩm có sự hỗ trợ của AI. Tiêu biểu có thể kể đến *Tịnh dung* (đạo diễn Bùi Thị Ngọc Anh) hay *Khuấy lên khoảng không* (đạo diễn Nguyễn Hoàng Khang) với tạo hình 2D, 3D được đầu tư công phu.

Từ "vườn ươm" học đường đến bệ phóng nghề nghiệp

Một trong những điểm mới đáng chú ý của liên hoan năm nay là sự xuất hiện của dự án "Vườn ươm tài năng điện ảnh". Không dừng ở việc tìm kiếm tác phẩm dự thi, chương trình mở ra cơ hội để các nhà làm phim trẻ được hướng dẫn hoàn thiện ý tưởng, phát triển dự án và trực tiếp trao đổi với các chuyên gia đến từ Hà Nội và TP.HCM.

Đây là kết quả hợp tác giữa MTH Academy và Sở VHTT TP.HCM nhằm tìm kiếm, đồng hành và hỗ trợ những ý tưởng tiềm năng cho các mùa giải tiếp theo. Cùng với việc mở rộng hoạt động đến trường học và phát động cuộc thi sáng tạo video ngắn dành cho học sinh, liên hoan phim đang từng bước mở rộng vai trò của mình, từ một sân chơi dành cho các tác phẩm hoàn chỉnh sang môi trường nuôi dưỡng những người làm phim ngay từ giai đoạn đầu tiên của hành trình sáng tạo.

Theo NSND Nguyễn Thị Thanh Thúy, Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM, những hoạt động như "Vườn ươm tài năng điện ảnh" cũng là một phần trong định hướng phát triển điện ảnh học đường mà thành phố đang theo đuổi sau khi gia nhập Mạng lưới các thành phố sáng tạo của UNESCO. Đây được xem là nền tảng quan trọng để xây dựng lực lượng sáng tạo trẻ, với các chương trình được thiết kế phù hợp cho từng cấp học, từ tiểu học đến đại học.

Từ những định hướng dài hạn ấy, liên hoan tiếp tục ghi nhận nhiều gương mặt triển vọng. Kết quả chung cuộc, giải Nhất phim truyện thuộc về *Nghiệp* (Karma) của đạo diễn Phạm Vũ Trí (Đại học Văn Lang); giải Nhất phim tài liệu thuộc về *Người gieo mầm khát vọng Việt* của đạo diễn Đỗ Thị Thoan (Công ty cổ phần Phim Giải Phóng); giải Nhất phim hoạt hình thuộc về *Cuộc hồi hương kỳ diệu* của đạo diễn Đào Minh Uyển (Công ty cổ phần Phim Giải Phóng).

Mỗi giải thưởng tại liên hoan năm nay đều gắn với một câu chuyện riêng của những người trẻ chọn điện ảnh làm con đường theo đuổi. Với đạo diễn Đỗ Thị Thoan, giải Nhất phim tài liệu đến trong sự bất ngờ khi đây là lần đầu chị tham dự liên hoan và xem đó là sự ghi nhận cho quá trình thực hiện bộ phim. Giải thưởng cũng tiếp thêm động lực để chị tiếp tục theo đuổi phim tài liệu chân dung - thể loại mà theo chị, mỗi nhân vật đều mang trong mình một câu chuyện đáng được lắng nghe.

Trong khi đó, đạo diễn Phạm Vũ Trí, sinh viên năm cuối Trường Đại học Văn Lang và là người trẻ nhất giành giải Nhất phim truyện cho biết, dự án *Nghiệp (Karma)* được thực hiện trong suốt nửa năm với ê kíp khoảng 20 người. Ý tưởng bộ phim bắt đầu từ giai đoạn dịch bệnh, khi cha anh đưa cho anh những cuốn sách tôn giáo để đọc. Quãng thời gian cách ly cũng trở thành cơ hội để anh tìm hiểu sâu hơn về Phật giáo tại quê hương Quy Nhơn (tỉnh Bình Định cũ). Từ những chất liệu ấy, cùng sự hướng dẫn của các giảng viên trong khoa, câu chuyện dần hình thành và được kể lại bằng ngôn ngữ điện ảnh. "Em rất tự hào vì những nỗ lực của mình và cả nhóm đã được ghi nhận. Đây là động lực để em tiếp tục theo đuổi con đường làm phim và thực hiện những dự án tiếp theo", Phạm Vũ Trí chia sẻ.

Những bộ phim ngắn khép lại sau vài chục phút trên màn ảnh, nhưng phía sau mỗi tác phẩm là một hành trình dài hơn của những người trẻ đang học cách kể câu chuyện của mình bằng điện ảnh. Liên hoan phim ngắn 2026 khép lại bằng những giải thưởng xứng đáng, song với nhiều gương mặt trẻ, đó mới chỉ là điểm khởi đầu của một giấc mơ dài. ■

Chuyện nhà lên sân khấu

Hướng tới kỷ niệm 25 năm Ngày Gia đình Việt Nam (28.6.2001 - 28.6.2026) và hưởng ứng Tháng hành động quốc gia về phòng, chống bạo lực gia đình năm 2026, Sở VHTT TP.HCM tổ chức Hội thi Tìm hiểu pháp luật về Gia đình và Phòng, chống bạo lực gia đình với chủ đề "Gia đình hạnh phúc".

Không chỉ là sân chơi tìm hiểu kiến thức pháp luật, hội thi còn tạo không gian để những câu chuyện đời sống gia đình được thể hiện bằng hình thức sân khấu hóa. 152 đội đến từ các xã, phường, đặc khu trên địa bàn TP.HCM sẽ tham gia tranh tài ở ba phần thi gồm chào hỏi, trắc nghiệm kiến thức và xử lý tình huống. Thành viên các đội là những gia đình tiêu biểu tại địa phương, đại diện cho nhiều thế hệ cùng chung sống trong cộng đồng.

Điểm nhấn của hội thi năm nay là việc tăng cường các phần thi sân khấu và xử lý tình huống thực tế. Thông qua các tiểu phẩm, phần trình diễn và những câu chuyện gần gũi trong đời sống, các đội thi có cơ hội thể hiện kỹ năng ứng xử, kinh nghiệm xây dựng gia đình hạnh phúc cũng như lan tỏa thông điệp về phòng, chống bạo lực gia đình bằng hình thức trực quan, dễ tiếp cận.

Hội thi diễn ra từ ngày 11 - 17.6 tại ba khu vực Bà Rịa - Vũng Tàu, Bình Dương và Nhà hát Bến Thành (TP.HCM). Lễ tổng kết, trao 3 giải Nhất, 6 giải Nhì, 9 giải Ba cùng 20 giải Khuyến khích dự kiến tổ chức ngày 24.6 tại Nhà hát Thành phố, nhân kỷ niệm 25 năm Ngày Gia đình Việt Nam. **T.TRANG**

NGƯỜI GIỮ TÌNH HỮU NGHỊ VIỆT - LÀO BẰNG ÂM NHẠC

Bài cuối:

Nốt nhạc chưa khép lại

● VĨNH QUÝ

Ở tuổi 80, nhạc sĩ Douangmixay Likaya lại lên đường. Mang theo những trang ghi chép còn dang dở, ông trở lại tuyến Đường 9 lịch sử để viết tiếp bản giao hưởng *Mối tình vĩnh cửu Lào - Việt*, tác phẩm được thai nghén từ tình cảm gắn bó với Việt Nam suốt hơn nửa thế kỷ. Chuyến đi vừa giúp ông tiếp tục hoàn thiện tác phẩm đang ấp ủ, vừa là dịp trở lại với những con người, vùng đất và ký ức đã nuôi dưỡng cảm hứng sáng tác trong ông...

Nhạc sĩ trao tặng những giai điệu của mình cho các cựu chiến binh Đường 9 Nam Lào

Douangmixay Likaya là một trong những nhạc sĩ tiêu biểu của Lào với hơn 50 năm hoạt động nghệ thuật. Ông đã sáng tác trên 200 ca khúc cùng nhiều tác phẩm giao hưởng, nhạc phim, nhạc múa; trong đó có nhiều sáng tác gắn với Chủ tịch Hồ Chí Minh và mối quan hệ đặc biệt Việt Nam - Lào. Sau thành công của bản giao hưởng Hồng Hà - Mê Kông, *ông tiếp tục ấp ủ* Mối tình vĩnh cửu Lào - Việt, *dự án âm nhạc lấy cảm hứng từ Đường 9 Nam Lào, những năm tháng đồng hành giữa nhân dân hai nước và các giá trị được bồi đắp qua nhiều thế hệ.*

Trở lại nơi những giai điệu bắt đầu

Giữa không gian tĩnh lặng của Nghĩa trang Liệt sĩ quốc gia Đường 9, nhạc sĩ Douangmixay Likaya đứng rất lâu trước những hàng mộ trắng. Ông lặng lẽ thắp hương, cúi đầu thật sâu rồi chậm rãi đi qua từng phần mộ. Trong chuyến trở lại Quảng Trị lần này, đây là điểm dừng chân đầu tiên và cũng là nơi để lại trong ông nhiều cảm xúc nhất.

Những dòng tên khắc trên bia đá, những ngôi mộ chưa xác định được danh tính cùng khoảng lặng bao trùm nghĩa trang khiến người nhạc sĩ xúc động rơi nước mắt. Với ông, đó không chỉ là nơi yên nghỉ của những người đã ngã xuống vì độc lập dân tộc và nghĩa vụ quốc tế cao cả mà còn là một phần ký ức gắn với những năm tháng hai dân tộc Việt Nam - Lào cùng kề vai vượt qua khói lửa.

"Tôi đã đọc nhiều về chiến tranh, đã nghe nhiều câu chuyện về sự hy sinh của quân và dân hai nước. Nhưng khi đứng ở đây, cảm xúc hoàn toàn khác. Tôi hiểu tình hữu nghị hôm nay đã được xây lên từ rất nhiều mất mát, hy sinh của thế hệ đi trước", ông chia sẻ.

Rời Nghĩa trang Đường 9, nhạc sĩ tiếp tục hành trình qua những địa danh đã trở thành biểu tượng của tình hữu nghị. Mỗi nơi ông dừng chân lại mở ra một câu chuyện riêng, từ dấu tích còn lại của chiến tranh đến ký ức về tình người trong những năm tháng gian khó và các giá trị văn hóa vẫn được gìn giữ trường tồn qua thời gian.

Từ Đường 9, Bản Đông đến Tà Cơn rồi Thành cổ Quảng Trị, những điều mắt thấy tai nghe dần kết nối trong suy nghĩ của ông thành mạch cảm xúc liền mạch. Những hiện vật lặng im trong bảo tàng, câu chuyện của người dân địa phương hay âm hưởng dân ca Lào vang lên giữa không gian lịch sử đều trở thành chất liệu để ông tiếp tục hoàn thiện tác phẩm còn dang dở.

Trong những ngày ở Quảng Trị, Douangmixay Likaya còn dành thời gian gặp gỡ các nghệ sĩ, nhà nghiên cứu văn hóa và những người gắn bó với vùng đất Đường 9. Qua mỗi cuộc trò chuyện, ông thu nhận thêm những chi tiết đời sống mà sách vở khó có thể lưu giữ đầy đủ. Chính những câu chuyện bình dị ấy đang bồi đắp thêm chiều sâu cảm xúc cho bản giao hưởng mà ông dành nhiều tâm huyết hoàn thiện.

Từ ký ức người lính...

Một trong những cuộc gặp để lại xúc động sâu sắc với nhạc sĩ Douangmixay Likaya trong chuyến đi lần này là cuộc gặp các cựu chiến binh Quảng Trị. Bên câu chuyện được nhắc lại sau nhiều thập niên, nhạc sĩ Lào lặng nghe hồi ức về tuyến đường khói lửa, về những đồng đội đã nằm lại chiến trường và về tình cảm mà nhân dân Lào từng dành cho quân tình nguyện Việt Nam trong những năm tháng khốc liệt.

Những người lính năm xưa hầu như không nói nhiều về chiến công. Họ nhắc đến đồng đội, đến những gia đình người Lào từng cưu mang bộ đội Cụ Hồ và cả những cuộc chia tay không hẹn ngày gặp lại. Qua lời kể chân chất của họ, lịch sử hiện lên không phải bằng những con số hay sự kiện khô cứng mà bằng những phận người đã đi qua chiến tranh và mang theo ký ức ấy suốt cuộc đời. "Qua từng câu chuyện, tôi hiểu thêm về sự gắn bó và lòng thủy chung mà nhân dân hai nước đã dành cho nhau", nhạc sĩ Douangmixay Likaya chia sẻ.

Từ cuộc gặp với các cựu chiến binh, ông tiếp tục đến với Thành cổ Quảng Trị. Giữa không gian trầm mặc của di tích, nhạc sĩ dành nhiều thời gian lắng nghe câu chuyện về một giai đoạn lịch sử đã lùi xa. Những mất mát của chiến tranh, những số phận gắn với mảnh đất này và nghị lực vươn lên sau loạn lạc khiến ông không khỏi suy ngẫm. Càng đi qua nhiều địa danh và gặp gỡ thêm nhiều nhân chứng lịch sử, những suy ngẫm trong ông càng đầy đặn hơn. Với Douangmixay Likaya, đó không đơn thuần là những lát cắt của quá khứ mà còn là lời nhắc nhở về trách nhiệm gìn giữ những giá trị đã được đánh đổi bằng biết bao hy sinh của các anh hùng liệt sĩ.

"Tôi từng viết nhiều tác phẩm về tình hữu nghị Việt Nam - Lào, nhưng khi đứng ở Thành cổ Quảng Trị, tôi cảm nhận sâu sắc hơn ý nghĩa của hòa bình. Càng hiểu những gì các thế hệ đi trước đã trải qua, tôi càng thấy cần phải trân trọng và gìn giữ những giá trị mà họ đã dày công vun đắp", ông bày tỏ.

Hành trình qua Vịnh Mốc và đôi bờ Hiền Lương tiếp tục mang đến cho người nhạc sĩ cảm nhận đặc biệt về vùng đất từng bị bom đạn cày nát nhưng luôn hướng về phía trước. Mỗi nơi ông đi qua đều lưu giữ một câu chuyện riêng, song điều còn đọng lại sâu nhất vẫn là tình cảm dành cho Việt Nam và những con người đã góp phần nuôi dưỡng cảm hứng sáng tác của ông suốt nhiều thập kỷ.

"Gần sáu mươi năm đã trôi qua, nhưng hình ảnh Bác Hồ vẫn luôn ở trong trái tim tôi. Những điều tôi viết hôm nay, những tác phẩm tôi còn muốn hoàn thành, đều bắt nguồn từ tình cảm kính yêu đối với Người và lòng biết ơn đối với nhân dân Việt Nam", ông xúc động bày tỏ.

... đến bản giao hưởng còn dang dở

Vẫn đau đáu với tác phẩm được xem là tâm nguyện của những năm tháng cuối đời, nhạc sĩ Douangmixay Likaya coi *Mối tình vĩnh cửu Lào - Việt* là nơi gửi gắm những tình cảm, trải nghiệm và ký ức đã đồng hành cùng mình gần cả cuộc đời.

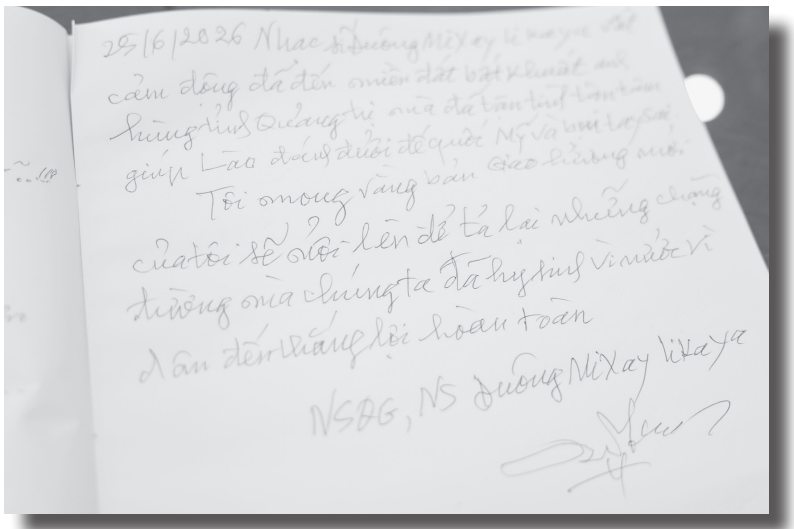
Sau thành công của bản giao hưởng *Hồng Hà - Mê Kông*, ông tiếp tục dành nhiều tâm huyết cho dự án mới. Với Douangmixay Likaya, đây là tác phẩm ông mong mỏi hoàn thành sau nhiều năm ấp ủ. Những chuyến trở lại Đường 9, những cuộc gặp gỡ và cảm xúc được chắt lọc trên hành trình đang dần được ông chuyển hóa thành âm nhạc. "Tôi biết mình không còn nhiều thời gian để sáng tác. Nhưng tôi mong có thể hoàn thành tác phẩm như một lời tri ân đối với Bác, với những người đã hy sinh và đối với cả thế hệ mai sau", ông nói.

Theo ông Âu Việt Hưng, Giám đốc Trung tâm Văn hóa Việt Nam tại Lào, những nghệ sĩ như Douangmixay Likaya là một trong những nhịp nối bền bỉ giữa nhân dân hai nước. "Âm nhạc có cách riêng để đưa lịch sử đến gần hơn với công chúng. Những sáng tác của Douangmixay Likaya góp phần giúp các bạn trẻ hiểu thêm về tình cảm gắn bó giữa Việt Nam và Lào, cũng như những giá trị đã được vun đắp qua nhiều thế hệ", ông Âu Việt Hưng chia sẻ.

Hơn nửa thế kỷ, Douangmixay Likaya đã kể câu chuyện về tình cảm Việt Nam - Lào bằng những giai điệu của mình, và giờ đây, ở tuổi 80, khi vẫn miệt mài với bản giao hưởng còn dang dở, ông đang tiếp tục cuộc hành trình đã bắt đầu từ nhiều thập kỷ trước. Chuyến trở lại Đường 9 rồi sẽ khép lại, nhưng những điều ông mang theo từ vùng đất ấy có lẽ sẽ còn ở lại trong âm nhạc. Cũng như tình cảm mà ông dành cho Việt Nam, sau ngần ấy năm vẫn lặng lẽ hiện diện trong từng tác phẩm và chưa bao giờ vơi cạn. ■

Nhạc sĩ Douangmixay Likaya bên ngôi mộ thiếu thông tin tại Nghĩa trang Liệt sĩ Đường 9

Những dòng lưu bút Douangmixay Likaya để lại tại Nghĩa trang Liệt sĩ Đường 9

Những giấc mơ sau câu hỏi "Steve Jobs Việt Nam"

● HOÀNG HƯƠNG

Sau buổi thi Ngữ văn của Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2026, câu hỏi "Làm thế nào để có những Steve Jobs Việt Nam?" nhanh chóng trở thành chủ đề được nhiều người nhắc tới. Không phải vì độ khó của đề, mà bởi hiếm khi một câu hỏi nghị luận xã hội lại chạm trực tiếp đến những điều đang hiện diện trong suy nghĩ của nhiều người trẻ: Sáng tạo, công nghệ, trí tuệ nhân tạo và khát vọng tạo ra những giá trị mới. Từ câu chuyện của năm nay nhìn lại những mùa thi gần đây, có thể thấy đề Ngữ văn đang dần rời xa cách kiểm tra kiến thức đơn thuần để trở thành một cuộc đối thoại giữa người học với thế giới quanh mình.

Đề Văn tốt nghiệp THPT ngày càng hướng học sinh ra khỏi lối mòn quen thuộc, khuyến khích tư duy độc lập và khả năng đối thoại với đời sống — Ảnh minh họa

Đề Văn không còn là bài học thuộc

Nếu nhìn riêng đề Ngữ văn năm 2026, có thể thấy một sự kết hợp khá đặc biệt. Phần đọc hiểu lựa chọn ngữ liệu về phát minh của Gutenberg, sự lan tỏa của tri thức và những vấn đề đặt ra trong thời đại trí tuệ nhân tạo, từ đó yêu cầu thí sinh suy nghĩ về cách sử dụng AI để tạo nên "sự cộng hưởng trí tuệ". Ở phần viết, câu nghị luận xã hội đặt ra vấn đề "Làm thế nào để có những Steve Jobs Việt Nam?", trong khi câu nghị luận văn học yêu cầu phân tích đoạn thơ *Những chiếc lá* của Nguyễn Đình Thi.

Trong cùng một đề thi, học sinh phải đi qua nhiều không gian khác nhau của tri thức và cảm xúc. Từ câu chuyện về máy in, về sự dịch chuyển của tri thức trong thời đại AI đến những suy ngẫm về sáng tạo và đổi mới; từ những vấn đề của hiện tại đến thế giới thơ ca giàu rung cảm của Nguyễn Đình Thi. Sự kết hợp ấy cho thấy đề Văn hôm nay không còn hướng tới khả năng ghi nhớ đơn thuần, mà đòi hỏi người học phải đọc, suy ngẫm, liên hệ và tự hình thành quan điểm.

Thực ra, sự dịch chuyển này đã xuất hiện từ vài năm gần đây. Năm 2024, học sinh được đặt trước câu hỏi về ý nghĩa của việc tôn trọng cá tính. Đó là câu chuyện quen thuộc trong trường học, gia đình và cả không gian mạng. Nhưng để viết tốt, các em phải nhận ra ranh giới giữa cá tính và lập dị, giữa tự do thể hiện bản thân và trách nhiệm với cộng đồng.

Một năm sau, đề Văn lại gợi mở những suy ngẫm về quê hương, Tổ quốc và mối liên hệ giữa mỗi cá nhân với nơi mình thuộc về. Từ những ngữ liệu văn chương, đề thi mở rộng thành những câu hỏi lớn hơn về cội nguồn, về trách nhiệm và điểm tựa tinh thần của con người trong hành trình đi xa.

Đến năm 2026, câu chuyện được nối tiếp bằng câu hỏi "Làm thế nào để có những Steve Jobs Việt Nam?". Từ văn chương và lịch sử, đề thi bước vào không gian của công nghệ, đổi mới sáng tạo và trí tuệ nhân tạo. Với những học sinh quen viết theo khuôn mẫu, đây có thể là một thử thách. Nhưng với những em quan tâm đến những chuyển động đang diễn ra từng ngày xung quanh mình, câu hỏi ấy lại không hề xa lạ.

Đáng chú ý là đề thi không yêu cầu học sinh kể lại hành trình của một nhân vật nổi tiếng. Điều được đặt ra là những điều kiện để một người trẻ có thể phát triển năng lực sáng tạo trong bối cảnh Việt Nam hôm nay. Đó có thể là một môi trường giáo dục khuyến khích tư duy độc lập, khả năng tự học và làm chủ công nghệ; cũng có thể là tinh thần dấn thân, sự cởi mở với khác biệt và quyền được thử nghiệm. Mỗi yếu tố đều gợi ra những hướng tiếp cận mà học sinh phải tự tìm lời giải.

Nhìn rộng hơn, đó cũng là hướng vận động khá rõ của đề Ngữ văn. Những câu hỏi về cá tính, quê hương, Tổ quốc hay đổi mới sáng tạo, trí tuệ nhân tạo cho thấy đề thi ngày càng mở rộng biên độ kết nối với thực tiễn. Thay vì tìm kiếm những đáp án có sẵn, học sinh được đặt vào tình huống phải quan sát, suy ngẫm và hình thành quan điểm của riêng mình. Chính từ những câu hỏi như vậy, môn Văn có cơ hội trở thành cầu nối giữa sách vở và cuộc sống.

Bước ra khỏi vùng an toàn

Những đề Văn có tính mở thường tạo ra nhiều phản hồi sau mỗi kỳ thi. Có thí sinh hào hứng vì được viết về những điều gần gũi với suy nghĩ của mình; có em bất ngờ trước cách đặt vấn đề khác với những dạng bài quen thuộc; cũng có ý kiến cho rằng đề vừa sức nhưng vẫn bảo đảm khả năng phân hóa... Những phản ứng ấy cho thấy bài thi không còn chỉ kiểm tra kiến thức, mà đòi hỏi vốn sống, năng lực đọc hiểu và khả năng diễn đạt của mỗi học sinh.

Khi đề thi ngày càng gắn với những chuyển động của xã hội, cách học Văn cũng buộc phải thay đổi. Việc ghi nhớ dàn ý hay học thuộc bài mẫu không còn là lợi thế tuyệt đối. Học sinh cần biết đọc một văn bản mới, tiếp cận một vấn đề mới, đặt câu hỏi, liên hệ với thực tế và xây dựng quan điểm của riêng mình. Cùng với đó là kỷ luật trong tư duy và trình bày: Lựa chọn dẫn chứng phù hợp, tổ chức lập luận chặt chẽ, tránh cảm tính và sáo rỗng.

Từ câu chuyện về cá tính, quê hương đến "Steve Jobs Việt Nam", đề Ngữ văn đang cho thấy một xu hướng khá rõ: Đưa người học đến gần hơn với những vấn đề của thời cuộc. Văn chương vẫn hiện diện với những rung động trước thiên nhiên, con người và ký ức, nhưng bên cạnh đó là suy tư về sáng tạo, công nghệ, trách nhiệm công dân và khát vọng phát triển. Sự gặp gỡ ấy khiến môn Văn trở thành không gian để người học vừa cảm nhận vừa suy nghĩ về thế giới mình đang sống.

Sau ngày thi đầu tiên của Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2026, điều còn đọng lại có lẽ không nằm ở việc đề thi khó hay dễ. Đáng chú ý hơn là cách những câu hỏi được đặt ra đã khuyến khích học sinh bày tỏ quan điểm, chia sẻ trải nghiệm và cất lên tiếng nói của riêng mình. Khi một đề thi tạo được nhu cầu đối thoại, tương tác, môn học ấy không còn gói gọn trong những trang sách hay bài làm kiểu mẫu. Nó trở thành nơi người trẻ bắt đầu suy nghĩ nghiêm túc hơn về bản thân, về cộng đồng và về tương lai mà họ sẽ bước vào. ■

TP.HCM phát động sáng tác ca khúc về 50 năm thành phố mang tên Bác

Hướng tới kỷ niệm 50 năm ngày Thành phố Sài Gòn - Gia Định chính thức vinh dự mang tên Chủ tịch Hồ Chí Minh (2.7.1976 - 2.7.2026), TP.HCM phát động Cuộc vận động sáng tác ca khúc và bài bản đờn ca tài tử, vọng cổ với chủ đề *50 năm Thành phố Hồ Chí Minh - Rạng rỡ tên Người*. Cuộc vận động do UBND TP.HCM chỉ đạo, Sở VHTT TP.HCM chủ trì, phối hợp với Ban Tuyên giáo và Dân vận Thành ủy, Sở Tài chính, Sở Nội vụ, Đài Phát thanh và Truyền hình TP.HCM, Hội Âm nhạc TP.HCM và Hội Sân khấu TP.HCM tổ chức.

Thông qua ngôn ngữ âm nhạc, cuộc vận động hướng tới khắc họa hành trình nửa thế kỷ xây dựng, bảo vệ và phát triển của TP.HCM, đồng thời góp phần phát huy giá trị âm nhạc truyền thống gắn với hơi thở đương đại, lan tỏa nghệ thuật đờn ca tài tử Nam Bộ - Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại.

Các tác phẩm dự thi phải bám sát chủ đề, phản ánh những thành tựu nổi bật của thành phố trong 50 năm qua, làm nổi bật diện mạo đô thị năng động, sáng tạo, nghĩa tình và hội nhập. Ban tổ chức khuyến khích khai thác các chất liệu về lịch sử, truyền thống cách mạng, dấu mốc thành phố mang tên Bác, hình tượng con người TP.HCM thời kỳ mới, các điển hình trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh cùng những đổi thay trong đời sống văn hóa - xã hội.

Đối với thể loại ca khúc, tác phẩm cần có giai điệu đẹp, ca từ trong sáng, giàu hình ảnh và có khả năng lan tỏa trong đời sống. Với bài bản đờn ca tài tử, vọng cổ, tác giả có thể sáng tác lời mới trên nền các bài bản truyền thống, phát huy giá trị nghệ thuật dân tộc trong dòng chảy đương đại.

Ban tổ chức nhận tác phẩm đến hết ngày 8.7.2026 tại Sở VHTT TP.HCM (164 Đồng Khởi, phường Sài Gòn). Lễ công bố và trao giải dự kiến diễn ra trong tháng 7.2026. Các tác phẩm đạt giải sẽ được dàn dựng, quảng bá trong quý III, quý IV năm 2026 và các năm tiếp theo.

B.TRƯỜNG

Người phụ nữ giữ lời hứa hơn hai thập kỷ

● THẢO LAM

19 tuổi, Trần Thị Thanh Tâm đến với hiến máu như nhiều sinh viên khác, đơn giản vì hưởng ứng phong trào tuổi trẻ. Nhưng lần gặp bệnh nhi mắc bệnh bạch cầu tại Viện Huyết học - Truyền máu Trung ương đã làm thay đổi hoàn toàn suy nghĩ của chị. Hơn 20 năm sau, nữ giảng viên Trường Cán bộ quản lý văn hóa, thể thao và du lịch vẫn đều đặn trao đi những đơn vị máu của mình. Với chị, hiến máu không còn là một hoạt động thiện nguyện đơn lẻ, mà đã trở thành một phần của lối sống được nuôi dưỡng từ lòng nhân ái, sự sẻ chia và trách nhiệm với cộng đồng.

Chị Trần Thị Thanh Tâm tại buổi gặp mặt tuyên dương 100 người hiến máu tiêu biểu

Từ một lần hiến máu theo phong trào

Ngày ấy, cô sinh viên năm nhất Trường Đại học Sư phạm Vinh Trần Thị Thanh Tâm đăng ký hiến máu theo lời kêu gọi của Đoàn Thanh niên với một suy nghĩ rất giản dị: Mình đang giúp một người nào đó cần máu. Sau lần đầu tiên ấy, chị vẫn đều đặn tham gia hiến máu vài lần mỗi năm. Nhưng phải đến năm thứ ba đại học, khi có dịp thăm các bệnh nhân tại Viện Huyết học - Truyền máu Trung ương, chị mới thực sự cảm nhận hết ý nghĩa của những giọt máu cho đi. Trước những con người đang từng ngày giành giật sự sống, chị hiểu rằng phía sau mỗi đơn vị máu là cơ hội để một người bệnh tiếp tục được sống và nuôi dưỡng hy vọng.

Nhận thức ấy đã thay đổi hoàn toàn cách nhìn của Thanh Tâm về việc hiến máu. Từ một hoạt động tham gia theo phong trào, hiến máu dần trở thành việc làm chị tự nguyện gắn bó trong suốt nhiều năm. Không chỉ duy trì đều đặn cho riêng mình, chị còn vận động người thân, đồng nghiệp và nhiều thế hệ học viên, sinh viên cùng tham gia.

Hơn hai mươi năm đã trôi qua, nhưng ký ức khiến chị nhớ nhất vẫn là lần đầu bước chân vào Viện Huyết học - Truyền máu Trung ương và gặp một bệnh nhi mắc bệnh bạch cầu. Em khoảng 6 - 7 tuổi nhưng thân hình gầy yếu chỉ như đứa trẻ lên ba, mái đầu trọc lóc sau những đợt hóa trị kéo dài. Khi bế em trong vòng tay, chị lặng người trước sự mong manh của một sinh mệnh còn quá nhỏ bé. Chị hiểu sức mình có hạn, nhưng nếu có thêm nhiều người cùng sẻ chia, những bệnh nhân như em sẽ có thêm cơ hội để tiếp tục chống chọi với bệnh tật. Khoảnh khắc ấy trở thành một lời hứa thầm lặng theo chị suốt nhiều năm sau.

Từ quê nhà Nghệ An đến khi chuyển công tác ra Hà Nội, dù ở đâu chị cũng duy trì thói quen hiến máu định kỳ 4 - 5 lần mỗi năm. Chị không còn nhớ chính xác mình đã hiến máu bao nhiêu lần, chỉ biết hệ thống của Viện Huyết học - Truyền máu Trung ương ghi nhận 71 lần hiến máu. Với chị, đó không phải một thành tích để tự hào, mà đơn giản là lời hứa đã được giữ gìn suốt hơn hai mươi năm.

Sẻ chia đã trở thành lối sống

Năm 2025, chị Trần Thị Thanh Tâm được vinh danh là người hiến tiểu cầu tiêu biểu. Một năm sau, chị tiếp tục có mặt trong danh sách 100 người hiến máu tiêu biểu toàn quốc. Thế nhưng khi nhắc đến những ghi nhận ấy, nữ giảng viên vẫn giữ sự khiêm nhường quen thuộc.

Chị bảo ngoài kia còn rất nhiều người trẻ tuổi hơn, có số lần hiến máu nhiều hơn và đang âm thầm đóng góp cho cộng đồng theo cách riêng của mình. Điều khiến chị xúc động nhất trong các lễ tôn vinh không phải là những tấm bằng khen, mà là cơ hội được gặp những con người cùng chung suy nghĩ. Chứng kiến những gương mặt rạng rỡ trong khán phòng, chị hiểu hành trình mình theo đuổi suốt hơn hai mươi năm chưa bao giờ là hành trình đơn độc.

Nhìn lại chặng đường đã qua, chị cũng cảm nhận rõ sự đổi thay của phong trào hiến máu nhân đạo. Nếu những năm đầu tham gia, câu lạc bộ hiến máu tại quê nhà chỉ có khoảng 250 thành viên thì nay con số ấy đã vượt 3.000 người. Nỗi lo hiến máu ảnh hưởng đến sức khỏe dần được thay thế bằng nhận thức tích cực hơn về trách nhiệm và sự sẻ chia. Cùng với đó, công tác vận động, tiếp nhận và quản lý ngày càng chuyên nghiệp đã góp phần đưa phong trào phát triển sâu rộng.

Tại Trường Cán bộ quản lý văn hóa, thể thao và du lịch cũng như các đơn vị thuộc Bộ VHTTDL, hoạt động hiến máu nhân đạo từ lâu đã trở thành việc làm thường niên. Mỗi năm có khoảng hai đợt hiến máu tập trung với sự tham gia của đông đảo học viên, cán bộ, công chức và người lao động; số lượng đăng ký tự nguyện nhiều năm liền đều vượt chỉ tiêu đề ra.

Theo chị Thanh Tâm, điều đáng quý hơn cả là tinh thần sẻ chia không chỉ hiện diện trong những đợt vận động tập trung. Nhiều cán bộ, giảng viên, học viên và sinh viên vẫn lặng lẽ tham gia với tư cách cá nhân. Chỉ đến khi tên họ được xướng lên trong các lễ tôn vinh, đồng nghiệp mới biết phía sau những công việc thường ngày là một hành trình bền bỉ kéo dài qua nhiều năm tháng.

Nữ giảng viên cho rằng, thay đổi lớn nhất của phong trào không nằm ở số lượng người tham gia mà ở cách nhìn của xã hội. Nếu trước đây, việc vận động thường bắt đầu từ giải thích và thuyết phục, thì ngày nay nhiều bạn trẻ đã chủ động tìm đến các chương trình hiến máu như một việc làm tự nhiên. Với không ít người, đó không đơn thuần là hoạt động thiện nguyện mà còn là cách thể hiện trách nhiệm với cộng đồng và mong muốn làm điều có ích cho xã hội.

Nhân Ngày Quốc tế Người hiến máu 14.6, chị gửi gắm một điều mà mình luôn tâm niệm: "Người có điều kiện góp tiền bạc, người có tri thức góp tri thức, người có sức lao động góp công sức, còn máu thì ai cũng có và luôn được tái tạo từng ngày".

Hơn hai mươi năm gắn bó với việc hiến máu, điều giữ chị tiếp tục đi không phải những lần được tôn vinh, mà là niềm tin rằng ở đâu đó sẽ có một người bệnh đang cần đến những giọt máu ấy. Với chị, mỗi lần hiến máu là một lần trao đi hy vọng. Và cũng từ những việc làm bình dị như thế, lòng nhân ái được nuôi dưỡng trong gia đình, trong cộng đồng và trong chính mỗi con người. ■

Mở đường cho nữ trí thức đưa nghiên cứu vào đời sống

Vừa qua tại Hà Nội, hơn 180 đại biểu đến từ các cơ quan quản lý, trường đại học, viện nghiên cứu, mạng lưới nữ trí thức, doanh nghiệp, quỹ đầu tư và các tổ chức quốc tế đã tham dự Hội thảo quốc tế "Nữ khoa học hướng tới thị trường: Xây dựng hệ sinh thái hỗ trợ nữ khoa học trong nền kinh tế xanh và kinh tế số". Chương trình do Hội Nữ trí thức Việt Nam phối hợp với UN Women tổ chức.

Hơn 180 đại biểu đến từ các cơ quan quản lý, trường đại học, viện nghiên cứu, mạng lưới nữ trí thức, doanh nghiệp, quỹ đầu tư và các tổ chức quốc tế đã tham dự Hội thảo

Một trong những vấn đề được các đại biểu đặc biệt quan tâm là làm thế nào để những kết quả nghiên cứu do phụ nữ thực hiện có thể bước ra khỏi phòng thí nghiệm và đi vào cuộc sống. Theo số liệu được công bố tại hội thảo, phụ nữ hiện chiếm khoảng 46% lực lượng nghiên cứu và phát triển của Việt Nam. Tuy nhiên, tỷ lệ phụ nữ làm chủ nhiệm các nhiệm vụ khoa học và công nghệ mới đạt 25,5%; tỷ lệ được cấp bằng sáng chế, giải pháp hữu ích, kiểu dáng công nghiệp và giống cây trồng chỉ dao động từ 13 - 20%.

Các đại biểu cho rằng, nhiều nhà khoa học nữ vẫn gặp khó khăn trong tiếp cận nguồn vốn đầu tư, cơ hội hợp tác với doanh nghiệp, các chương trình hỗ trợ khởi nghiệp và mạng lưới nghề nghiệp. Bên cạnh những rào cản về chuyên môn và thị trường, phụ nữ còn phải cân bằng giữa công việc nghiên cứu với trách nhiệm chăm sóc gia đình - một áp lực khiến không ít ý tưởng khoa học gặp trở ngại trên hành trình thương mại hóa. Theo các chuyên gia, hỗ trợ phụ nữ đưa nghiên cứu vào thực tiễn không chỉ là câu chuyện bình đẳng giới mà còn góp phần khai mở nguồn lực sáng tạo quan trọng cho phát triển kinh tế - xã hội. Trong bối cảnh Việt Nam đẩy mạnh chuyển đổi số, chuyển đổi xanh và đổi mới sáng tạo, việc tạo điều kiện để các nhà khoa học nữ phát huy năng lực được xem là yêu cầu cấp thiết.

Kết thúc hội thảo, các đại biểu kiến nghị tăng cường đầu tư cho các chương trình hỗ trợ thương mại hóa kết quả nghiên cứu do phụ nữ dẫn dắt; mở rộng cơ hội tiếp cận tài chính, cố vấn và kết nối thị trường; đồng thời xây dựng môi trường thuận lợi hơn để các ý tưởng khoa học của phụ nữ có thể phát triển thành những sản phẩm và giải pháp phục vụ cộng đồng.

N.MINH

CLB Công an Hà Nội mừng công ngôi vô địch LPBank V.League

Tối 10.6, CLB bóng đá Công an Hà Nội (CAHN) tổ chức lễ mừng công ngôi vô địch LPBank V.League 1 mùa giải 2025/2026. Tại buổi lễ, CLB CAHN vinh dự nhận lẵng hoa chúc mừng của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm.

Đến dự có các Ủy viên Bộ Chính trị: Đại tướng Lương Tam Quang - Bộ trưởng Bộ Công an; Bộ trưởng Bộ Ngoại giao Lê Hoài Trung; Bí thư Thành ủy Hà Nội Trần Đức Thắng. Cùng dự có các Ủy viên BCH Trung ương Đảng: Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh; Chủ tịch UBND TP Hà Nội Vũ Đại Thắng; Phó Giám đốc Thường trực Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh Lê Hải Bình.

Phát biểu tại buổi lễ, thay mặt Đảng ủy Công an Trung ương và lãnh đạo Bộ Công an, Đại tướng Lương Tam Quang nhiệt liệt biểu dương và chúc mừng thành tích xuất sắc mà tập thể Ban lãnh đạo, Ban huấn luyện và các cầu thủ CLB CAHN đã đạt được. Bộ trưởng Bộ Công an gửi lời cảm ơn tới các Bộ, ngành, đơn vị liên quan, người hâm mộ, các doanh nghiệp... đã giúp đỡ, hỗ trợ, đồng hành cùng bóng đá Việt Nam nói chung, đội CAHN nói riêng để CLB đạt thành tích như ngày hôm nay.

Nhắc lại dấu mốc đáng tự hào, được thành lập vào năm 1956, cách đây 70 năm, Bộ trưởng Bộ Công an mong muốn CLB CAHN đoàn kết, thống nhất một lòng, thi đấu với tinh thần chuyên nghiệp, fair-play và luôn để lại hình ảnh đẹp trong lòng người hâm mộ. Ông cũng chúc đội bóng ngành Công an sẽ tiếp tục gặt hái thành công tại các giải đấu trong nước và quốc tế trong thời gian tới.

Bộ trưởng Lương Tam Quang cho biết, Bộ sẽ luôn dõi theo, ủng hộ, đồng hành cùng CLB bóng đá CAHN, bóng đá Việt Nam và thể thao Việt Nam.

THU SÂM

Đến dự lễ mừng công của CLB CAHN có các Ủy viên Bộ Chính trị: Đại tướng Lương Tam Quang - Bộ trưởng Bộ Công an; Bộ trưởng Bộ Ngoại giao Lê Hoài Trung; Bí thư Thành ủy Hà Nội Trần Đức Thắng. Cùng dự có các Ủy viên BCH Trung ương Đảng: Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh; Chủ tịch UBND TP Hà Nội Vũ Đại Thắng; Phó Giám đốc Thường trực Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh Lê Hải Bình **Ảnh: THUẦN THƯ**

Bài học cho U19 Việt Nam

● **VĨNH HY**

U19 Việt Nam đã khép lại hành trình tại Giải U19 Đông Nam Á 2026 trong nhiều tiếc nuối. Dù thi đấu đầy nỗ lực và khát khao, các học trò của HLV Yutaka Ikeuchi vẫn không thể giành quyền đi tiếp khi mất quyền tự quyết ở lượt trận cuối. Thất bại này mang đến bài học quý giá cho các cầu thủ trẻ, muốn tiến xa phải biết tận dụng cơ hội và tự quyết định số phận của mình.

Tiếc cho thầy trò HLV Yutaka Ikeuchi

U19 Việt Nam đã dừng bước tại vòng bảng theo kịch bản đầy bất ngờ, dù thầy trò HLV Yutaka Ikeuchi từng nắm trong tay nhiều lợi thế để giành vé vào bán kết. Nhưng kết quả bất ngờ ở lượt trận cuối bảng C đã khiến mọi hy vọng của U19 Việt Nam tan biến.

Khép lại vòng bảng tại bảng A, U19 Việt Nam giành được 6 điểm sau 3 trận đấu. Đội bóng trẻ của Việt Nam có chiến thắng ấn tượng 3-0 trước U19 Timor Leste, tiếp tục vượt qua U19 Myanmar với tỷ số 5-0, trước khi nhận thất bại 1-2 trước U19 Indonesia ở trận đấu quyết định ngôi đầu bảng. Với thành tích này, U19 Việt Nam xếp nhì bảng A và buộc phải chờ kết quả từ các bảng đấu còn lại để cạnh tranh suất dành cho đội nhì bảng xuất sắc nhất.

Theo thể thức giải đấu, chỉ có ba đội đứng đầu mỗi bảng cùng một đội nhì bảng có thành tích tốt nhất giành quyền vào bán kết. Sau khi không thể tự quyết số phận, U19 Việt Nam đặt hy vọng vào những kết quả thuận lợi ở các bảng còn lại, đặc biệt là cuộc đối đầu giữa U19 Thái Lan và U19 Malaysia tại bảng B, cũng như trận đấu giữa U19 Australia và U19 Campuchia ở bảng C.

Kịch bản thuận lợi ban đầu đã xuất hiện khi U19 Thái Lan đánh bại U19 Malaysia với tỷ số 3-2. Kết quả này giúp U19 Việt Nam tạm thời nắm lợi thế trong cuộc đua giành vé đi tiếp. Khi đó, người hâm mộ bóng đá Việt Nam tiếp tục chờ đợi U19 Australia vượt qua U19 Campuchia để giữ nguyên vị trí đội nhì bảng có thành tích tốt nhất cho U19 Việt Nam.

Dù kết quả chưa như mong muốn, nhưng các cầu thủ trẻ U19 Việt Nam đã có thêm những trải nghiệm quý giá để tích lũy bản lĩnh thi đấu quốc tế

Ở hiệp 1 trận đấu tại bảng C, mọi thứ diễn ra đúng như mong muốn khi U19 Australia dẫn trước U19 Campuchia 2-0. Nếu tỷ số này được giữ nguyên, U19 Việt Nam sẽ chính thức góp mặt ở vòng bán kết. Tuy nhiên, diễn biến bất ngờ đã xảy ra trong hiệp 2. U19 Australia bất ngờ đánh mất thế trận và để U19 Campuchia vùng lên mạnh mẽ ghi liền hai bàn thắng để gỡ hòa 2-2, qua đó khiến cục diện cuộc đua thay đổi hoàn toàn. Với trận hòa này, U19 Campuchia vươn lên trở thành đội nhì bảng có thành tích tốt hơn U19 Việt Nam, đồng thời giành luôn tấm vé cuối cùng vào bán kết.

Kết quả đầy bất ngờ khiến U19 Việt Nam chính thức bị loại ngay từ vòng bảng, dù đội bóng đã có hai chiến thắng đậm và ghi tổng cộng 9 bàn thắng sau ba trận. Đây chắc chắn là bài học lớn dành cho các cầu thủ trẻ Việt Nam trong hành trình tích lũy kinh nghiệm và bản lĩnh ở đấu trường khu vực.

Học cách chấp nhận thất bại và đứng lên

U19 Việt Nam đã rời giải theo một kịch bản quá bất ngờ, nhưng đó là một phần của bóng đá. Có thể người hâm mộ Việt Nam tiếc nuối, thậm chí coi đó là sự nghiệt ngã khi thấy số phận đội nhà được quyết định bởi đội khác. Nhưng nếu nhìn công bằng, Hoàng Công Hậu cùng các đồng đội đã không thể nắm quyền tự quyết, họ đã thất bại trong trận cầu quyết định trước U19 Indonesia ở lượt trận cuối bảng C. Có thể bàn thắng trên chấm 11m của chủ nhà gây nhiều tranh cãi, nhưng quyết định cuối cùng được đã được đưa ra. Bóng đá là vậy, đôi khi chỉ một khoảnh khắc hay một quyết định, cũng đủ làm thay đổi số phận của một đội bóng.

Sự tiếc nuối hiện rõ trên gương mặt các cầu thủ U19 Việt Nam sau trận đấu. Những chàng trai tuổi 19 đã chiến đấu với tất cả nhiệt huyết, nhưng cuối cùng vẫn không thể bước tiếp. Người hâm mộ Việt Nam có quyền buồn và tiếc khi chứng kiến nỗ lực của các cầu thủ trẻ. Tuy nhiên, nếu nhìn nhận công bằng, các cầu thủ trẻ Việt Nam cũng phải tự trách mình khi không thể tự quyết số phận.

Trong bóng đá, việc phụ thuộc vào kết quả của đối thủ luôn tiềm ẩn rất nhiều rủi ro. U19 Australia không có nghĩa vụ phải cứu U19 Việt Nam và U19 Campuchia không cần xin ai quyền đi tiếp, họ chiến đấu vì cơ hội của mình. Khi đánh mất quyền tự quyết, đội bóng buộc phải chấp nhận mọi kịch bản có thể xảy ra, kể cả những điều đau lòng nhất.

Đó cũng là bài học lớn mà U19 Việt Nam cần rút ra sau giải đấu này. Muốn không phải chờ đợi hay hy vọng vào kết quả từ đội bóng khác, cách tốt nhất là phải thắng trong những trận đấu quyết định. Ở sân chơi khu vực, nơi tính cạnh tranh ngày càng khốc liệt, chỉ một khoảnh khắc thiếu tập trung hay một trận đáng tiếc cũng có thể khiến mọi công sức trở nên vô nghĩa.

Dẫu dừng bước sớm, U19 Việt Nam vẫn để lại nhiều dấu ấn tích cực. Các cầu thủ trẻ cho thấy tinh thần thi đấu kiên cường, lối chơi giàu năng lượng và khát vọng cống hiến đáng ghi nhận. Những Công Hậu, Văn Bắc, Văn Khánh, Duy Khang… đã cho thấy tiềm năng phát triển lớn, hứa hẹn trở thành tương lai của bóng đá Việt Nam trong những năm tới. Điều quan trọng hơn là các cầu thủ học được gì sau mỗi giải đấu, trưởng thành ra sao sau những thất bại và liệu họ có đủ bản lĩnh để bước tiếp hay không. Chính những trải nghiệm cay đắng như lần này sẽ giúp các cầu thủ hoàn thiện hơn về tâm lý, ý chí và khả năng chịu áp lực.

Phía trước các cầu thủ U19 Việt Nam vẫn còn những mục tiêu quan trọng là Vòng loại U20 châu Á 2027, xa hơn nữa là giấc mơ tham dự SEA Games và cánh cửa lên ĐTQG. Thất bại hôm nay chắc chắn sẽ đau, nhưng đó cũng có thể là nền móng để tạo nên một thế hệ trưởng thành hơn trong tương lai. Bởi trong bóng đá, đôi khi một cú ngã không phải dấu chấm hết, mà chính là điểm khởi đầu cho hành trình mạnh mẽ hơn phía trước. ■

World Cup 2026 - Sự kiện văn hóa toàn cầu

● PGS.TS BÙI HOÀI SƠN

World Cup 2026 vừa khai mạc, mở ra hơn một tháng cả thế giới cùng sống trong nhịp đập của trái bóng tròn. Đây là kỳ World Cup lớn nhất trong lịch sử, với 48 đội tuyển, 104 trận đấu, được tổ chức tại 16 thành phố của Mỹ, Canada và Mexico. Nhưng nếu chỉ nhìn World Cup như một giải đấu thể thao, chúng ta sẽ bỏ lỡ phần sâu xa nhất của sự kiện này: Đó là một lễ hội văn hóa toàn cầu, nơi mỗi quốc gia bước ra thế giới bằng bản sắc, ký ức, niềm tự hào, phong cách sống và khát vọng được nhận diện.

Trong kỷ nguyên hội nhập, mỗi quốc gia đều cần một cách để hiện diện trong tâm trí nhân loại. Và có những khoảnh khắc, một quốc gia hiện diện bằng bóng đá

Những khác biệt văn hóa như lùi lại phía sau

Có những sự kiện thể thao vượt ra khỏi khuôn khổ thể thao. World Cup là một sự kiện như thế. Cứ bốn năm một lần, hàng tỉ người trên hành tinh lại cùng hướng về một quả bóng. Người ta có thể khác nhau về ngôn ngữ, màu da, tôn giáo, lịch sử, trình độ phát triển, nhưng trong khoảnh khắc trái bóng lăn, những khác biệt ấy dường như lùi lại phía sau.

World Cup 2026 không chỉ là một kỳ World Cup mở rộng về quy mô, mà còn là một kỳ World Cup mở rộng về không gian văn hóa. Ba quốc gia, ba lịch sử, nhiều cộng đồng nhập cư, nhiều lớp bản sắc đan xen sẽ cùng tạo nên một bức tranh đa văn hóa sống động. Nhìn sâu hơn, World Cup giống như một nghi lễ hiện đại của nhân loại. Ở đó có biểu tượng, có nghi thức, có cộng đồng, có ký ức và có niềm tin.

Điều làm nên sức hấp dẫn bền bỉ của World Cup không phải chỉ là chiếc cúp vàng, mà là những câu chuyện văn hóa mà mỗi đội tuyển mang theo. Brazil ra sân với nhịp điệu samba, với sự phóng khoáng, ngẫu hứng, với tinh thần lễ hội tưởng như đã thấm vào từng pha chạm bóng. Argentina không chỉ có những ngôi sao vĩ đại, mà còn có tango, có niềm kiêu hãnh Nam Mỹ, có những khu phố nơi bóng đá là hơi thở thường ngày. Nhật Bản được nhớ không chỉ bởi kỷ luật chiến thuật, mà còn bởi hình ảnh cổ động viên nhặt rác sau trận đấu, một hành động nhỏ nhưng nói được rất nhiều về văn hóa cộng đồng, lòng tự trọng và sự tôn trọng không gian chung.

Mỗi đội tuyển, vì thế, không chỉ đại diện cho nền bóng đá của mình. Họ đại diện cho một cách sống, một phong thái, một hệ giá trị. Có đội tuyển khiến người ta nhớ đến kỷ luật. Có đội tuyển gợi lên sự lãng mạn. Có đội tuyển biểu hiện tinh thần quả cảm. Có đội tuyển làm người xem xúc động bởi hành trình vượt khó. Có khi, một đội bóng nhỏ bước vào World Cup lại mang theo khát vọng lớn của một quốc gia đang muốn được thế giới nhìn thấy.

Từ góc nhìn ấy, World Cup là một bảo tàng sống của bản sắc. Nhưng đó không phải là thứ bản sắc được đặt yên trong tủ kính. Đó là bản sắc đang chuyển động, đang hát, đang khóc, đang va chạm, đang đối thoại, đang tự làm mới mình. Trên khán đài, người ta nhìn thấy trang phục truyền thống, biểu tượng dân gian, sắc màu quốc kỳ, khuôn mặt vẽ màu, điệu nhảy, tiếng trống, bài ca. Trên truyền thông, người ta nhìn thấy những câu chuyện về ẩm thực, đô thị, di cư, cộng đồng, tuổi trẻ, gia đình, ký ức. Trên mạng xã hội, người ta nhìn thấy hàng triệu mảnh ghép văn hóa được chia sẻ, biến đổi, lan truyền. World Cup vì vậy không chỉ phản ánh văn hóa, mà còn sản sinh văn hóa. Đó cũng là lý do các quốc gia luôn coi World Cup và những sự kiện thể thao lớn là cơ hội để quảng bá hình ảnh, nâng cao sức mạnh mềm và gia tăng thiện cảm quốc tế.

Trong thế giới toàn cầu hóa, điều này càng có ý nghĩa. Toàn cầu hóa từng khiến nhiều người lo ngại bản sắc sẽ bị làm phẳng, các nền văn hóa sẽ trở nên giống nhau hơn. Nhưng World Cup cho thấy một nghịch lý tích cực: Càng toàn cầu, con người càng cần bản sắc; càng kết nối, các quốc gia càng muốn được nhận diện; càng hội nhập, mỗi dân tộc càng phải biết kể câu chuyện riêng của mình. Không có bản sắc, hội nhập dễ trở thành hòa tan. Không có năng lực kể chuyện, giá trị văn hóa khó đi xa. Không có sức mạnh mềm, một quốc gia dù có nhiều thành tựu vẫn khó tạo được thiện cảm và sự ngưỡng mộ bền vững.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm từng nhấn mạnh tinh thần rằng văn hóa phải đi trước một bước, bồi đắp bản lĩnh, củng cố niềm tin, hình thành năng lực mềm quốc gia. Nhìn từ World Cup, thông điệp ấy trở nên rất gần gũi. Một quốc gia mạnh không chỉ là quốc gia có kinh tế phát triển, hạ tầng hiện đại, công nghệ tiên tiến. Một quốc gia mạnh còn là quốc gia biết làm cho thế giới hiểu mình, nhớ mình, yêu mến mình và muốn đến gần mình. Sức mạnh ấy đến từ hình ảnh, câu chuyện, biểu tượng, hành vi, cảm xúc và niềm tin.

Bóng đá, trong ý nghĩa đó, là một con đường văn hóa rất đặc biệt. Nó không cần quá nhiều diễn giải lý thuyết. Nó đi thẳng vào trái tim. Một đứa trẻ có thể yêu một quốc gia xa lạ chỉ vì một cầu thủ. Một người lớn có thể tìm hiểu văn hóa của một đất nước chỉ vì yêu lối chơi của đội tuyển ấy.

Một bàn thắng làm triệu trái tim cùng đập chung một nhịp

Với Việt Nam, dù đội tuyển quốc gia chưa góp mặt ở vòng chung kết World Cup, nhưng chúng ta không đứng ngoài không gian văn hóa ấy. Người Việt Nam yêu bóng đá bằng một tình yêu rất đặc biệt. Những đêm xuống đường sau chiến thắng của U23 Việt Nam, đội tuyển quốc gia, đội tuyển nữ đã cho thấy bóng đá có khả năng đánh thức năng lượng cộng đồng mạnh mẽ đến mức nào. Khi lá cờ đỏ sao vàng phủ kín các con phố, khi người xa lạ mỉm cười với nhau, khi một bàn thắng làm triệu trái tim cùng đập chung một nhịp, đó không chỉ là niềm vui thể thao. Đó là một biểu hiện văn hóa của lòng yêu nước, của khát vọng vươn lên, của nhu cầu được thuộc về và được tự hào.

World Cup 2026 cũng gợi cho Việt Nam một bài học lớn về công nghiệp văn hóa. Một trận bóng kéo dài 90 phút, nhưng giá trị tạo ra có thể vượt xa thời lượng ấy. Trước trận đấu là truyền thông, kể chuyện, nhận diện thương hiệu, bán vé, bản quyền, sản phẩm lưu niệm, nội dung số. Trong trận đấu là trải nghiệm sân vận động, âm thanh, ánh sáng, dịch vụ, an ninh, nghi thức, cảm xúc cộng đồng. Sau trận đấu là phim tài liệu, sách ảnh, dữ liệu người hâm mộ, du lịch hồi tưởng, thảo luận truyền thông, ký ức tập thể. Một sự kiện lớn không kết thúc khi tiếng còi mãn cuộc vang lên. Nó tiếp tục sống trong tâm trí công chúng và trong chuỗi giá trị sáng tạo.

Đây là điều Việt Nam cần suy ngẫm. Chúng ta có nhiều sự kiện thể thao, lễ hội văn hóa, chương trình nghệ thuật, hoạt động du lịch giàu tiềm năng, nhưng không phải lúc nào cũng biến được sự kiện thành hệ sinh thái. Nhiều khi, chúng ta tổ chức xong là kết thúc. Đông người nhưng chưa chắc đã sâu. Hoành tráng nhưng chưa chắc đã thành thương hiệu. Có cảm xúc nhưng chưa chắc đã tạo được sản phẩm. Có truyền thông nhưng chưa chắc đã có câu chuyện dài hạn. Có niềm tự hào nhưng chưa chắc đã chuyển hóa thành giá trị kinh tế, du lịch, sáng tạo và ngoại giao nhân dân.

World Cup cho thấy công nghiệp văn hóa không bắt đầu từ khẩu hiệu, mà bắt đầu từ năng lực thiết kế trải nghiệm. Người hâm mộ đến một trận đấu không chỉ để xem bóng đá. Họ đến để được sống trong không khí lễ hội, được chụp một bức ảnh, mua một món quà, ăn một món ăn địa phương, nghe một bản nhạc, gặp những con người khác biệt, kể lại trải nghiệm của mình trên mạng xã hội.

World Cup cũng nhắc chúng ta về văn hóa cổ vũ. Người hâm mộ không chỉ là người tiêu dùng thể thao, mà còn là chủ thể văn hóa. Cách họ cổ vũ, ăn mừng, tranh luận, phản ứng trước chiến thắng và thất bại đều góp phần làm nên hình ảnh xã hội. Người hâm mộ có quyền vui, nhưng niềm vui phải đi cùng trách nhiệm. Có quyền buồn, nhưng nỗi buồn không nên biến thành cực đoan. Có quyền yêu đội bóng của mình, nhưng tình yêu ấy không cần được chứng minh bằng sự miệt thị đội bóng khác.

Xa hơn, nếu một ngày Việt Nam muốn hiện diện ở World Cup không chỉ bằng tình yêu của người hâm mộ mà bằng chính đội tuyển quốc gia, chúng ta cũng phải bắt đầu từ văn hóa phát triển thể thao. Giấc mơ World Cup không thể chỉ bắt đầu ở vòng loại. Nó bắt đầu từ sân chơi của trẻ em, từ giáo dục thể chất trong nhà trường, từ bóng đá học đường, từ dinh dưỡng, y học thể thao, khoa học huấn luyện, quản trị câu lạc bộ, đào tạo trẻ, đạo đức nghề nghiệp, bản quyền truyền hình và văn hóa chuyên nghiệp. Một nền bóng đá mạnh không thể được xây trên cảm xúc nhất thời. Nó cần nền móng văn hóa bền vững.

World Cup 2026 bắt đầu bằng tiếng còi khai cuộc, bằng những khán đài rực rỡ sắc màu, bằng những đôi chân háo hức, bằng những niềm hy vọng lớn lao. Nhưng với những người làm văn hóa, trái bóng lăn còn gợi mở một suy nghĩ sâu xa hơn: Trong kỷ nguyên hội nhập, mỗi quốc gia đều cần một cách để hiện diện trong tâm trí nhân loại. Có quốc gia hiện diện bằng công nghệ. Có quốc gia hiện diện bằng kinh tế. Có quốc gia hiện diện bằng nghệ thuật, ẩm thực, điện ảnh, âm nhạc. Và có những khoảnh khắc, một quốc gia hiện diện bằng bóng đá.

Việt Nam cũng cần chuẩn bị cho mình những cách hiện diện như thế: Tự tin, nhân văn, sáng tạo và có bản sắc. Khi văn hóa trở thành sức mạnh mềm, khi thể thao trở thành một phần của văn hóa, khi người hâm mộ trở thành đại sứ của hình ảnh quốc gia, khi mỗi sự kiện được nhìn như một cơ hội phát triển, chúng ta sẽ thấy World Cup không còn là câu chuyện xa xôi của thế giới. Nó trở thành một tấm gương để Việt Nam suy ngẫm về chính mình, về con đường phát triển của mình, và về cách chúng ta bước ra thế giới bằng niềm tự hào, sự tử tế và khát vọng vươn lên. ■

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Dấu ấn của Việt Nam tại Diễn đàn Tương lai ASEAN 2026

● HỒNG NHUNG

Diễn đàn Tương lai ASEAN (AFF) 2026 đã chính thức khép lại với nhiều dấu ấn nổi bật, tiếp tục khẳng định vị thế là một trong những diễn đàn đối thoại hàng đầu về các vấn đề chiến lược khu vực. Thành công của AFF 2026 cũng thể hiện uy tín ngày càng lớn của diễn đàn trong việc tăng cường kết nối giữa ASEAN với cộng đồng quốc tế, đồng thời thúc đẩy các tầm nhìn và giải pháp cho tương lai của khu vực và thế giới.

Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng, Thủ tướng Lào Sonexay Siphandone, Thủ tướng Campuchia Hun Manet, Thủ tướng Thái Lan Anutin Charnvirakul, Thủ tướng Timor-Leste Kay Rala Xanana Gusmão, Tổng Thư ký ASEAN Kao Kim Hourn, Bộ trưởng Bộ Ngoại giao Lê Hoài Trung chụp ảnh chung

Ảnh: TRẦN HUẤN

Những con số kỷ lục

Với chủ đề "Cùng định hình tương lai chung: Hòa bình, thịnh vượng, lấy người dân làm trung tâm", AFF 2026 không chỉ thảo luận tìm hướng giải quyết cho các vấn đề trước mắt, mà còn thể hiện sự chủ động kiến tạo tương lai của ASEAN. AFF 2026 đã trở thành không gian chiến lược để lãnh đạo các nước, học giả, cùng đại diện từ các tổ chức, chính đảng và thanh niên nhìn nhận, đánh giá tình hình hiện tại và suy ngẫm về tương lai. Việc Việt Nam tiếp tục khởi xướng và đăng cai tổ chức diễn đàn năm nay cũng cho thấy vai trò ngày càng nổi bật của Việt Nam trong tiến trình định hình các chương trình nghị sự chiến lược trong khu vực.

Đáng chú ý, Diễn đàn có sự tham dự của 5 nhà lãnh đạo ASEAN: Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng, Thủ tướng Lào Sonexay Siphandone, Thủ tướng Campuchia Hun Manet, Thủ tướng Thái Lan Anutin Charnvirakul, Thủ tướng Timor-Leste Kay Rala Xanana Gusmão. Các bài phát biểu của 5 nhà lãnh đạo được ghi nhận mang ý nghĩa chiến lược quan trọng và thúc đẩy kết nối kiến tạo tương lai ASEAN.

Diễn đàn năm nay cũng quy tụ một con số kỷ lục, với hơn 1.200 đại biểu từ khắp nơi trên thế giới, trong đó nhiều điểm mới tại đây đã được quốc tế đánh giá cao như lần đầu tiên tổ chức Hội nghị Lãnh đạo các thành phố ASEAN, Tọa đàm các chính đảng Đông Nam Á, những phiên trao đổi với thanh niên và khu vực Tiểu vùng Mekong.

Bên cạnh đó, các phiên thảo luận đã tập trung vào những vấn đề đa dạng, chẳng hạn như tự cường và gắn kết ASEAN, phòng ngừa xung đột và chuyển đổi các mô hình tăng trưởng, phát triển. Diễn đàn đóng góp những ý tưởng quan trọng như: Việc sử dụng trí tuệ nhân tạo (AI) bao trùm và an ninh năng lượng; những ý tưởng sáng tạo thúc đẩy sự dịch chuyển nền sản xuất khu vực từ "sản xuất tại ASEAN" sang "sản xuất bởi ASEAN" nhằm nâng cao vị thế của các nước thành viên ASEAN trong chuỗi cung ứng toàn cầu…

Quốc tế ghi nhận và đánh giá cao

Xuyên suốt diễn đàn, Việt Nam tiếp tục khẳng định uy tín quốc tế và vai trò là một đối tác tin cậy tại ASEAN khi nhiều nhà lãnh đạo ASEAN, các đối tác và tổ chức quốc tế tham gia ghi nhận và đánh giá cao đối với những đóng góp của Việt Nam trong các vấn đề khu vực.

Tại các phiên thảo luận, sự tham gia của các nhà ngoại giao và học giả đến từ nhiều quốc gia là minh chứng cho mối quan tâm đặc biệt đối với diễn đàn. Đa số các ý kiến của các nhà ngoại giao và học giả đều khẳng định tầm quan trọng của diễn đàn, bày tỏ kỳ vọng Việt Nam sẽ là cầu nối thúc đẩy quan hệ của ASEAN với các nước. Đồng thời, diễn đàn tiếp tục khẳng định vai trò trung tâm của ASEAN trong việc ứng phó với những biến động ngày càng phức tạp của môi trường quốc tế. Từ đó khẳng định vai trò quan trọng của ASEAN trong việc thúc đẩy hòa bình, thịnh vượng và phát triển bao trùm, không chỉ đối với Đông Nam Á mà còn đối với cộng đồng quốc tế.

Bên cạnh những ý kiến đánh giá và gợi mở về tương lai ASEAN tại các phiên thảo luận của các nhà ngoại giao và học giả quốc tế, Diễn đàn còn ghi nhận ý kiến của các đại sứ đến từ các nước đề cao đóng góp của Việt Nam cho tương lai ASEAN.

Đại sứ Canada tại Việt Nam Jim Nickel khẳng định, Việt Nam đã tổ chức rất thành công Diễn đàn Tương lai ASEAN lần thứ ba. Đánh giá cao chủ đề tại Diễn đàn năm nay, Đại sứ cho rằng chủ đề thực sự là một thông điệp vô cùng quan trọng vào thời điểm hiện tại không chỉ ở khu vực mà còn trên phạm vi toàn cầu. ASEAN đóng vai trò cực kỳ quan trọng trong việc mang lại hòa bình, thịnh vượng và lấy con người làm trung tâm.

Trong khi đó, Đại sứ Australia tại Việt Nam Gillian Bird nhấn mạnh, Diễn đàn Tương lai ASEAN là minh chứng rõ nét cho vai trò lãnh đạo ngày càng gia tăng của Việt Nam ở khu vực và quốc tế. Việt Nam đang thể hiện ngày càng rõ năng lực dẫn dắt các cuộc đối thoại mang tính xây dựng, tạo cơ hội để các quốc gia và đối tác cùng trao đổi về những vấn đề chung của khu vực. Đại sứ Australia đặc biệt đánh giá cao khả năng quy tụ của ASEAN trong việc kết nối các nước thành viên cũng như các đối tác bên ngoài, hướng tới mục tiêu giải quyết các thách thức trên cơ sở đồng thuận và tôn trọng luật pháp quốc tế.

AFF 2026 đã để lại dấu ấn quốc tế lớn, khẳng định vai trò của Việt Nam trong việc kết nối giữa ASEAN với thế giới, đồng thời khẳng định tâm thế chủ động của ASEAN luôn thích ứng linh hoạt với tình hình thế giới luôn thay đổi.

Dưới góc nhìn và đánh giá tích cực của các đại biểu, AFF đã trở thành một điểm hẹn quen thuộc cùng trao đổi, chia sẻ ý tưởng, đề xuất sáng kiến và thảo luận về những vấn đề chiến lược, khẳng định diễn đàn không chỉ góp phần định hình tương lai ASEAN, mà còn từng bước trở thành cầu nối quan trọng, tăng cường sự gắn kết giữa ASEAN với cộng đồng quốc tế. ■

CÂU CHUYỆN **VĂN HÓA**

Danh hiệu mới, dư địa mới

● THANH TÂM

Vườn Quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng chính thức được UNESCO công nhận là Khu Dự trữ Sinh quyển thế giới, đánh dấu cột mốc quan trọng trong công tác bảo tồn thiên nhiên và phát triển bền vững tại tỉnh Quảng Trị cũng như Việt Nam. Đây là khu dự trữ sinh quyển thứ 12 của Việt Nam, góp phần nâng cao vị thế quốc tế, quảng bá giá trị thiên nhiên và văn hóa bản địa.

Riêng đối với Phong Nha - Kẻ Bàng, đây là lần thứ ba được UNESCO vinh danh ở tầm quốc tế, sau hai lần được ghi danh là Di sản thiên nhiên thế giới vào các năm 2003 và 2015. Việc được UNESCO công nhận là Khu Dự trữ sinh quyển thế giới đánh dấu một cột mốc quan trọng đối với tỉnh Quảng Trị nói riêng và Việt Nam nói chung; thể hiện sự ghi nhận của cộng đồng quốc tế đối với những nỗ lực bền bỉ của Việt Nam trong công tác bảo tồn thiên nhiên, gìn giữ đa dạng sinh học và thúc đẩy phát triển bền vững.

Đây đồng thời là động lực để địa phương tiếp tục nâng cao hiệu quả quản lý, bảo vệ tài nguyên thiên nhiên, gắn bảo tồn với sinh kế cộng đồng và phát triển du lịch bền vững. Danh hiệu mới sẽ tạo thêm dư địa mới, để địa phương tăng cường phát huy các giá trị bảo tồn thiên nhiên để đẩy mạnh các mô hình phát triển du lịch bền vững, nâng cao đời sống người dân vùng đệm và vùng chuyển tiếp. Đây là hướng đi giúp người dân trở thành những người trực tiếp hưởng lợi từ công tác bảo tồn, thay vì chỉ là đối tượng thụ hưởng, góp phần tăng cường liên kết vùng và thúc đẩy phát triển kinh tế Đông - Tây của tỉnh Quảng Trị trong thời gian tới; đồng thời góp phần nâng cao vị thế của địa phương trên bản đồ du lịch và bảo tồn thiên nhiên thế giới, hướng tới mục tiêu tăng trưởng xanh và phát triển bền vững.

Việc Phong Nha - Kẻ Bàng được UNESCO công nhận không chỉ là niềm tự hào, mà còn là trách nhiệm lớn đối với chính quyền và người dân trong công tác quản lý, bảo tồn và phát triển bền vững. Theo các khuyến nghị của UNESCO, Khu Dự trữ sinh quyển thứ 12 của Việt Nam phải bảo đảm duy trì tiêu chuẩn, xây dựng nơi đây thành mô hình tiêu biểu về phát triển hài hòa giữa con người và thiên nhiên. Với tổng diện tích 515.830ha, trải rộng 15 xã, gồm vùng lõi, vùng đệm và vùng chuyển tiếp; sở hữu hệ sinh thái rừng nhiệt đới nguyên sinh trên núi đá vôi (karst) tiêu biểu Đông Nam Á, với hàng nghìn loài động - thực vật, trong đó nhiều loài quý hiếm, đặc hữu cần được ưu tiên bảo tồn. Hệ thống hang động độc đáo với hơn 500 hang đã được phát hiện, mang giá trị toàn cầu về địa chất, địa mạo và cảnh quan thiên nhiên, thì những khuyến nghị của UNESCO không hề đơn giản.

Tuy nhiên, vinh dự đi liền trách nhiệm. Vấn đề không chỉ là danh hiệu mà là sự sống còn của một di sản có một không hai. Rõ ràng, Ban Quản lý Vườn Quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng cũng như tỉnh Quảng Trị sẽ tiếp tục các biện pháp giám sát, nghiên cứu khoa học, bảo vệ đa dạng sinh học và hệ sinh thái karst; duy trì quản lý vùng lõi, vùng đệm, vùng chuyển tiếp; đồng thời phối hợp với cộng đồng địa phương trong bảo tồn và phát triển du lịch sinh thái. Đồng thời mở ra cơ hội hợp tác quốc tế, học tập kinh nghiệm từ các khu dự trữ sinh quyển khác, trao đổi dữ liệu khoa học và nâng cao năng lực quản lý, bảo vệ đa dạng sinh học, phát triển sinh kế và quảng bá du lịch trên trường quốc tế.

Đó cũng là con đường để Phong Nha - Kẻ Bàng tiếp tục là điểm sáng quốc tế, mô hình tiêu biểu cho sự hài hòa giữa bảo tồn thiên nhiên, phát triển kinh tế xanh và du lịch bền vững tại Việt Nam. ■